

Laskiainen
tuli takaisin
Kuujärvelle
8-9

Koirien Kalevalaa
luetaan lapsille
ääneen Uhtualla
12

Karjalain Heimio

O.A. Hainari oli
laukkukauppiaiden
ystävä
4-7

Kutsu Vuokkiniemi-seuran vuosikokoukseen

Vuokkiniemi-seuran vuosikokous on Rovaniemellä Karjalan Sivistysseuran Heimopäivien yhteydessä lauantaina 9.4.2011 klo 14. Kokouspaikka on Rovaniemen kaupungintalo, Hallituskatu 7.

Kokouksessa käsitellään seuran sääntömääräiset asiat, joita ovat mm. tilinpäätöksen ja vuosikertomuksen esittely, toimintasuunnitelman, tulo- ja menoarvion sekä jäsenmaksun vahvistaminen ja puheenjohtajan, hallituksen ja tilintarkastajien valinta.

*Tulkuab tervehenä!
Vuokkiniemi-seuran hallitus*

Pohjois-Viena -seuran jäsentapaaminen

Pohjois-Viena -seuran jäsentapaaminen järjestetään Karjalan Sivistysseuran Heimopäivien yhteydessä Rovaniemen kaupungintalolla la 9.4.2011 klo 14.00.

*Tervetuloa!
Jobtokunta*

Rakennusliike RAKENNUSNELIÖ OY

Helsingintie 9 A 1, 24100 SALO
Puh. 02-7317262, telefax 02-7332626

Juuriltaan karjalainen yritys

Karjalan Heimo

Karjalan Sivistysseura ry:n
jäsenlehti ja äänenkannattaja
- Kieltä ja kulttuuria vuodesta 1906 -

Seura perustettiin 1906 nimellä Wienan Karjalaisten Liitto. Vuonna 1917 seuran nimeksi tuli Karjalan Sivistysseura ry.

Seuran tarkoituksena on itä- ja rajakarjalaisen kielen ja kulttuurin vaaliminen sekä sivistystyön tekeminen. Seura pyrkii ylläpitämään karjalaista perinnettä ja heimohenkeä sekä lujittamaan karjalaista itsetuntoa.

Karjalan Sivistysseura ry:n jäseneksi pääsee jokainen hyvämaineinen kansalainen. Jäsenmaksuun sisältyy Karjalan Heimo-lehti. Tervetuloa jäseneksi, lehden tilaajaksi ja lukijaksi sekä karjalais-kalevalaisen kulttuurin harrastajaksi.

Lisätietoja seuran toiminnasta www.karjalansivistysseura.fi

TÄSSÄ NUMEROSSA

*Kansikuva: O.A. Forsström-Hainari vie-
nalaisten istuu portailla
laukkukauppiaiden seu-
rassa. Kuva Karjalan Si-
vistysseura.*

Martti Hovatta: Forsström-Hainari oli kansanopetuksen edistäjä s.4

Marjukka Patrakka: Kuujärven laskiainen s. 8

Senni Timonen, Unto Martikainen, Marjukka Patrakka: Kirja-arviot s. 10

Aila-Liisa Laurila: Koirien Kalevala sai hyvän vastaanoton s. 11

Aila-Liisa Laurila: Heli Kananen väitteli ortodoksien sopeutumisesta s. 12

Leena Joki, Marja Torikka: Kongressi Tverin Karjalassa s. 14

Aila-Liisa Laurila: Lesokset ja Kalervo Päivi juhlivat syntymäpäiviä s. 16

Martti Pottonen: Anni Väisänen on poissa s. 18

Aila-Liisa Laurila: Karjalan kielipesiin puhalletaan henkeä s. 18

Jukka Akimov: Oma moa mandžoi s. 21

Kari Kemppinen: Puheenjohtajan palsta s. 31

Karjalan Heimo

Vuonna 1906 ilmestyi lehden ensimmäinen näyttenumero nimellä Karjalaisten Pakinoita

Toimitus

Päätoimittaja: Aila-Liisa Laurila
Puhelin: 0400 755 907 tai 040 514 3351
Sähköposti: paatoimittaja@karjalanheimo.fi
Kirjeposti: Lapinkaari 20 B 23, 33180 Tampere
Internet: www.karjalanheimo.fi

Ulkoasu

Taitto: Peter Bange
Sähköposti: pbange@welho.com

Ilmestyminen

Lehti ilmestyy 6 kertaa vuodessa, kaksoisnumeroina. 92. vuosikerta.

Ilmoitushinnat (2011)

Takakansi 490 €, sisäkannet II ja III 450 €, 1/1-s. 430 €, 1/2-s. 300 €, 1/3-s. 235 €, 1/4-s. 185 €, 1/6-s. 140 €, 1/8-s. 115 €

Mediakortti (pdf)

www.karjalanheimo.fi

Ilmoitusaineiston toimitusosoite

paatoimittaja@karjalanheimo.fi

Lehden tilaaminen ja osoitteenmuutokset

Karjalan Sivistysseura ry
Osoite: Luotsikatu 9 D, 00160 Helsinki
Puhelin: (09) 171 414
Telefax: (09) 278 4765
Sähköposti: toimisto@karjalansivistysseura.fi
Internet: www.karjalansivistysseura.fi
Toimisto palvelee: ti ja to klo 10-15, heinäkuussa suljettuna.

Tilaushinta / jäsenmaksu (2011)

Lehden tilaushinta on 40 € / vuosi.
Yhdistyksen jäsenmaksu on 32 € ja lehti sisältyy jäsenetuna jäsenmaksuun.

Pankkiyhteys

Sampo Pankki 800015-61719
IBAN: FI92 8000 1500 0617 19
BIC/SWIFT: DABAFIHH

Toimitusneuvosto

Senni Timonen, puheenjohtaja
Max Arhippainen, Tapio Hämynen,
Tuula Koski, Pekka Laaksosen,
Aila-Liisa Laurila, sihteeri

Julkaisija

Karjalan Sivistysseura ry
Internet: www.karjalansivistysseura.fi

Painopaikka

Libris Oy

Oikeudet muutoksiin pidätetään.

ISSN 0449-8828

Helsingissä 5. helmikuuta 2011

Tontti Karjalasta jää ehkä haaveeksi

Suivaantunut Suomen ulkoministeriö intoutui lähettämään nootin Venäjälle tammikuun puolivälissä. Syyn tiedätte. Venäjä oli päättänyt vähän aiemmin tarkentaa vuonna 2001 annettua maalakiä, jonka mukaan ulkomaalainen henkilö tai yhtiö ei voi omistaa maata raja-alueilla. Erilaiset yritykset voivat omistaa alueita venäläisten tytäryhtiöidensä kautta, mutta yksityiselle Suomen kansalaiselle tieto tuli kuin jää-suihkuna niskaan.

Erilaisia karttoja julkisuudessa nähneet tietävät, että Venäjän hallinto on katsonut raja-alueen yllättävän laajaksi. Kostamuksen kohdalla se ulottuu Vienanmereen asti. Se tarkoittaa sitä, että Suomen kansalaisen on turha mennä katselemaan mökin paikkoja Mujejärveltä, Repolasta, Vuokkinimestä, Uhtualta tai mistään noilta seuduilta.

Kun itse kävin ensimmäisen kerran Venäjän Karjalassa vuonna 1990, ihas-tuin äitini kotimaisemiin kovasti. Aloimme enoni kanssa saman tien suunnitella tontin hankkimista jokirannasta, jossa kukkaniitty huojui tuulesa, aurinko kimmelsi sinisillä laineilla ja havupuumetsä humisi. Ajattelimme, että omassa rannassa voisimme käydä kesäisin vuorotellen ja kokea pieniä hetkiä samoissa maisemissa, joissa esivanhempamme aikoinaan elivät.

Tiesimme, että pellot olivat viimeksi olleet kolhoosin käytössä. Tuohon aikaan Venäjä oli suuren hajaannuksen tilassa, mutta kauppoja olisi ehkä päässyt tekemään. Suurella riskillä tietenkin. Intomme alkoi kuitenkin hii-pua ennen kuin ehdimme ryhtyä selvittämään omistussuhteita tai kauppojen tekoa yhtään tarkemmin. Syy ei ollut näissä nyt esillä olevissa asioissa, vaan siinä, ettemme uskoneet mökin säilyvän talvien yli ehyenä kauaa-kaan. Päätimme jäädä odottamaan Karjalan kehittymistä ja olojen rauhoitumista.

Uusi raja-alueääritys tuntuu kovalta kolaukselta kaikkia Suomessa asuvia karjalaisia kohtaan. On tullut tunne, että nyt on viety viimeinenkin oljenkorsi upealta mahdollisuudelta hankkia pala esi-isien perintöä.

Kokonaan toinen juttu on vastavuoroisuus, josta Suomen ulkoministeri Alexander Stubb on puhunut. Vastavuoroisuuteen Stubbin mielestä kuuluu, että jos Suomesta voivat venäläiset ostaa tontteja, niin niitä pitää voida ostaa myös toiselta puolelta. Hyvä, mutta asia ei ole sama.

Suomesta tontteja ostavat uusriikkaat venäläiset, jotka haluavat päästä omien meteliensä keskeltä rauhalliseen suomalaiseen luontoon lomailemaan. Suomessa on totuttu siihen, ettei mökkejä tarvitse ympäröidä muureilla eikä kaltereilla talveksi, ja yleensä ne säilyvät ehyinä, vaikka ovat kuukausia autioina.

Tavallisella suomalaisella on yksi keino hankkia mökkitontti Karjalasta. Hän voi sen tehdä luotettavan ystävän kautta, joka ei ole Venäjällä ulkomaalainen. Häneltä maan saa vuokrata. Lisäksi kieltoalueen ulkopuolella ovat esimerkiksi Terijoki, Käkisalmi, Pitkäranta ja Salmi. Saa nähdä, herääkö uusi innostus.

AILA-LIISA LAURILA
päätoimittaja

O. A. Forsström-Hainari oli Raja-K

O. A. Forsströmin oli yksi Vienan Karjalaisten Liiton perustajista. Hän tuli vuonna 1906 valituksi liiton varapuheenjohtajaksi, mutta hänet muistetaan myös Raja-Karjalan ystävänä ja sivistäjänä.

O. A. Forsström, vuodesta 1906 alkaen Hainari, kuului ns. Sortavalan kareliaaneihin ja toimi siellä vuodesta 1881

alkaen ensin 12 vuotta opettajaseminaarin ja myöhemmin joitakin vuosia lyseon lehtorina, jälkimmäisessä oppilaitoksessa myös rehtorina.

Hän hoiti seminaarissa voimistelun ja terveysopin lehtorin virkaa, mutta opetti muitakin aineita, mm. Suomen historiaa. Hän väitteli historiasta tohtoriksi

vuonna 1890 aiheenaan Inkerinmaan olot 1600-luvulla. Historiantutkijana ja koulumiehenä hänet sittemmin tunnettiin.

Forsströmin kiinnostus Karjalaa kohtaan lienee virinnyt Kalevala-harrastuksesta, joka alkoi jo Hämeessä vie-

Karjalan kansanopetuksen edistäjä

tettyjen koulu- ja nuoruusvuosien aikana. Merkittävästi häneen vaikutti myös muutaman viikon kestänyt matka, jonka hän teki kesällä 1882 neljän muun nuoren miehen kanssa Salmiin ja Aunuksen Karjalaan. Virikkeen siihen hän sai sanomalehdentoimittaja A. V. Ervastian vuonna 1879 Vienan Karjalaan tekemästä

retkestä. Yksi Forsströmin matkakumppaneista olikin tämän serkku, oululainen maisteri Hjalmar Basilier, joka myös oli Vienan kävijä.

Matkan oli määrä olla kansatieteellinen, mutta sen tulokset muotoutuivat ideologisiksi Hannes Sihvon mukaan. Seisoessaan juhannuspäivän iltana Ra-

Vienan Karjalaisten Liiton perustamiskokouksen osanottajat Tampereella elokuun alussa 1906. O. A. Hainari seisoo taaempänä valkeahattuisen naisen takana. Kuva Karjalan Sivistysseura ry.

Sortavalan kareliaanin kuolemasta

jakonnussa Laatokan rannalla olevalla Variskivellä, toinen jalka Suomen, toinen Venäjän valtakunnan puolella, Forsströmkin totesi Ervastin tapaan rajan molemmin puolin asuvan samaa Suomen heimoa. Kieli ei erottanut suomalaisia ja itäkarjalaisia. Saman verran kuin karjalaisilla oli venäläisiä vaikutteita, oli taas suomalaisilla germaanisista lainoja.

Itäkarjalaisiin hän näyttää tuolloin lukeen myös rajan Suomen puolella asuneen ortodoksiväestön, sittemmin rajakarjalaisina tunnetut. Forsström oli tuolloin Laatokka-lehden päätoimittajana. Lehdessä julkaistiin matkakertomus useassa osassa vuoden 1883 aikana. Kertomuksensa alkupuolella hän luonnehti seuraavasti:

”Itäkarjalainen on varustettu erinomaisen runsailla luonnonlahjoilla, mutta hän on tälle luonnonperäiselle kannalle jäänytkin. Hänen luonnonlahjansa ilmentyvät niin sanoaksemme raaka-aineena, joka vielä kaipaa sivistyksen, valistuksen jalostuttavaa vaikutusta.”

Pian matkakertomuksensa jälkeen Forsström toistamiseen lehtikirjoituksessaan kiinnitti huomiota Raja-Karjalan ortodoksiväestön sivistämistarpeeseen tuoden samalla ilmi huolensa väestön vieraantumisen muusta Suomesta. Tämä johtui mm. kulkuyhteyksistä, jotka pakottivat rajalaisia asioimaan enemmän Venäjän kuin Suomen puolella.

Esimerkiksi suojärveläinen oli tottunut hakemaan ostoviljansa Petroskoista, minne hänen oli helpompi päästä kuin Sortavalan tai muualle Laatokan rannalle. Aineellista yhteyttä seurasi henkinen yhteys. Uskonto oli merkittävin rajaseudun väestöä muusta Suomesta erottava seikka. ”Lutherinuskoista” suomalaista rajakarjalainen piti muukalaisena kutsuen häntä ”ruotsiksi”.

Forsströmin mielestä ainoa keino lähentää rajakarjalaisia muuhun Suomeen oli perustaa kansakouluja, joissa oppilaat ”selvällä Suomen kirjakielellä saavat ammentaa kansallista sivistystä”. Hän muis-

tutti, ettei Raja-Karjalan väestöltään puhtaasti ortodoksisissa pitäjissä, Salmisissa, Suojärvellä, Suistamolla ja Korpiselässä, ollut tuolloin ainoatakaan kansakoulua. Rajapitäjien köyhyyden vuoksi valtion olisi osallistuttava koulujen perustamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

Kansakoulujen lisäksi tarvittiin jonkinlaisia alkeiskouluja kelvollisine opettajineen, sillä lukutaidottomat vanhemmat eivät pystyneet opettamaan lapsiaan. Forsström ehdottikin alustuk-

vuotta. Tuona aikana hänen ”akatemiaan” valmistui yli 60 tiedon alkeiden jakajaa rajapitäjiin.

Oppilailta edellytettiin ortodoksisen uskonnon lisäksi mm. luku- ja kirjoitustaitoa sekä ”paikallismurteen tuntemusta”. Kiertokoulunopettajien koulutus, johon vuodesta 1893 lähtien otettiin myös luterilaisia oppilaita, jatkui Sortavalassa vuoteen 1917 saakka. Se oli Raja-Karjalan kannalta merkittävää sikäläkin, että useat valmistuneista jatkoivat opiskelua kansakoulunopettajiksi. ”Forsströmin

akatemia” oli myös jonkinlainen alku koko Suomen alakoulunopettajakoulutukselle aiheesta väitöskirjan tehneen Tuula Hyyrön mukaan. Tätä ennen kiertokoulunopettajia olivat pääosin kouluttaneet yksityisesti jotkut kansakoulunopettajat lyhyillä kursseilla.

Opettajakoulutuksen lisäksi valtio tuki Raja-Karjalan väestön sivistämistä vuodesta 1888 alkaen myös siten, että ortodoksisten seurakuntien palveluksessa oleville kiertokoulunopettajille maksettiin sen varoista 200–300 markan vuotuisia apurahoja.

Ensimmäiset kansakoulut rajapitäjien kirkonkyliin perustettiin 1880-luvun puolivälin jälkeen pääasiassa yksityisten toimesta. Forsström tuki tätä kehitystä avustaan koulujen perustajia neuvoil-

laan. Salmin Tuleman kansakoulu oli yksi, jonka alkamiseen hän vaikutti.

Koulu siirtyi syksyllä 1886 kunnan ylläpidettäväksi vuoden toiminnan jälkeen. Tapahtuman merkitystä korostaakseen Sortavalan seminaarin opettajia ja oppilaita matkusti lokakuussa myrskyssä laivalla Salmiin ja osallistui koulun avajaisjuhlaan. Sen yhteydessä vieraat esittivät kuorolaulua ja pitivät puheita rehtori Molanderin johdolla.

Forsström selvitteli kansakoulun tarkeitusta toivoen samalla, että vanhemmat lähettäisivät lapsensa kouluun. Salmilaisista lausui muutaman sanan myös lähes 73-vuotias kauppias Feodor Hosai-

”Forsströmin akatemia” oli myös jonkinlainen alku koko Suomen alakoulunopettajakoulutukselle.

sessaan kiertokoulun opettajien koulutuksen aloittamista Sortavalan seminaarin yhteydessä. Hän piti alustuksensa kesäkuussa 1884 Sortavalassa järjestetyssä kuudennessa kansakoulukokouksessa. Hänen tavoitteenaan oli saada opettajia Itä-Suomen ”kreikanuskoisten” seurakuntien tarpeisiin. Seurakunnat oli veloitettu jo edellisenä vuonna annetulla asetuksella perustamaan ja ylläpitämään lasten kouluja lukemisen ja uskonnon alkeisopetusta varten.

Ehdotus sai kokouksessa laajaa kannatusta ja syksyllä 1887 alkoi yksivuotinen koulutus Sortavalassa Forsströmin toimiessa sen johtajana kuusi ensimmäistä

100 vuotta

nov, joka oli yksi koulun perustamiseen vaikuttaneista henkilöistä. Hän kertoi olevansa tyytyväinen kansakoulun avaamisesta. Hän toivoi, ettei kasvavan polven tarvitse jäädä niin ”tuhmiksi musikoiksi” kuin aikalaiset olivat.

Tuleman kouluun otettiin tuona syksynä 66 oppilasta 90 halukkaasta, joten Forsströmin toive koulun suosimisesta näytti toteutuneen. Koulun opettajana aloitti Sortavalan seminaarista valmistunut Ivan Mihailov (myöh. Mikkola), joka toimi tehtävässä viidettäkymmentä vuotta.

Moni muukin Forsströmin oppilaista teki sittemmin työtään opettajana rajakarjalaisten parissa innostaen väestöä perustamaan uusia kouluja. Kansakin vähitellen havaitsi, että koulu tarkoitti sen omaa hyvää. Näin Sortavalan seminaari toiminnallaan edisti kansakoulun leviämistä lähialueillaan.

Kansakouluun liittyi Forsströmin toiminnasta myös se, että hän teki lukuisia niissä käytettyjä oppikirjoja niin historian, maantiedon kuin terveystiedon alalta. Nämä vuosikymmeniä käytössä olleet oppikirjat palvelivat tietysti koko maan kouluja.

Raja-Karjalan joutuminen 1890-luvun lopulta alkaen venäläistämispoliittikan kohteeksi kosketti myös Forsströmiä. Hänen tarmokas toimintansa suomenkielisen kansanopetuksen puolesta ei ollut venäläistäjien mieleen.

Hän oli perustamassa vuosisadan vaihteessa myös kansanopistoa Raja-Karjalaan. Hän toimi sen johtokunnan puheenjohtajana jonkin aikaa, kunnes hänen oli pakko siirtyä vuonna 1904 Sortavalasta Helsinkiin. Opisto päätettiin sijoittaa Impilahdelle, jossa se olojen hieman vapauduttua pääsikin aloittamaan toimintansa syksyllä 1906.

Helsingistäkin käsin Forsström-Hainari pyrki vaikuttamaan Raja-Karjalan oloihin, mm. toimimalla valtiopäiväedustajana; hän osallistui niin säätyvaltiopäiville kuin yksikamarisen eduskunnan alku-

vuosien toimintaan vanhasuomalaisen puolueen edustajana.

Hainari oli mukana myös Viipurin läänin lahjoitusmailla ilmenneitä epäkoh- tia käsitelleen komitean työssä johtaen sen Raja-Karjalan oloja käsittelevää jaostoa. Hän oli näin vaikuttamassa siihen, että Suojärven ja Korpiselän pitäjiin perustettiin valtion avustuksella kunnalliserahastot, joiden tuotto oli käytettävä sivistyksellisiin ja yleishyödyllisiin tarkoituksiin.

Lisäksi Hainari oli aina rajakarjalaisten

apuna, kun nämä tulivat lähetystöineen Helsinkiin. Esimerkiksi syksyllä 1907 hänen johtamansa ”maakuntalähetystö” vetosi senaattiin rajapitäjien kouluolojen saattamiseksi ajanmukaiselle kannalle.

Salmiin valmistuikin seuraavien vuosien aikana valtion avustusten turvin usealle jo toimivalle kansakoululle uusia koulurakennuksia. Näiden myötä paikakunnan suomenkieliset koulut pysyivät paremmin kilpailemaan oppilaita venäläisten koulujen kanssa, kun niitä alettiin toden teolla perustaa 1910-luvun alussa.

Hainarin kuollessa 53-vuotiaana vuonna 1910 Raja-Karjalan kouluolot oli-

vat huomattavasti kehittyneemmät kuin 1880-luvulla. Kansakouluja oli jo hie- man aikaisemmin yli 30 ja kouluikäisistä lapsista lähes puolet kävi koulua. Tämä oli kylläkin selvästi sen alle, mitä vuoden 1898 piirijakoasetus edellytti alueen kunnilta.

Perustetuistakin kansakouluista monet jäivät yksityisten tahojen kannattamiksi 1920-luvun alkuun saakka; myös Tilma Hainari tuki miehensä kuoleman jälkeen useita kouluja vuosien ajan.

Kareliaaneja on myöhemmin myös arvosteltu siitä, että he pyrkivät ”suomalaistamaan” Raja-Karjalan. Forsström-Hainarinkin tavoitteena oli, että rajakarjalaiset tiedostaisivat paremmin suomalaisen identiteettinsä.

Toisaalta hän Sortavalassa asuessaan tutustui monilla runonke- ruu- ja metsästysmatkoillaan alueen kansaan ja sen elintapoihin. Näin karjalan kielikin tuli hänelle tutuksi ja hänen tiedetään rohkaisseensa rajaseudulta tulleita oppilaitaan käyttämään omaa kieltään. Raja-Karjalan laajaa tuntemustaan hän toi esille teokses- saan *Kuvia Raja-Karjalasta*, jonka Kansanvalistusseura julkaisi vuonna 1894.

MARTTI HOVATTA

Lähteitä ja lisätietoa:

Hyrrö Tuula: Alakansakoulunopettajien valmistuksen kehitys Suomessa vuosina 1866-1939. Tampereen Yliopistopaino Oy 2006 (http://acta.uta.fi/teos.php?id=10849).

Laatokan Karjalan nousun vuosikymmenet, toim. Yrjö-Pekka Mäkinen. Pieksämäki 1956.

Honka Aarne: O. A. Forsström-Hainari, Karjalan suuri ystävä ja valistaja.

Jääskinen Arvo: Kansanopetuksen vaihteita.

Sibvo Hannes: Karjalan kuva. Karelianismin taustaa ja vaihteita autonomian aikana. Jyväskylä 2003.

Laatokka-lehti 1883-1910.

Kuujärvi elvytti laskiaisjuhlan

Laskiainen lyydiksi on ”pyhälask” eli paastoon laskeutuminen.

Kolhoosin aikana ei pyhälaskua pidetty, kun ei ollut kirkkoa. Ei ollut paastokaan, eikä paaston alkua – eikä paaston loppua pääsiäistä, joka on äipäiv (suuri päivä). Pahimpina kommunismin vuosina kolhoosissa oli pääsiäisenä lannanajo.

Kahdesti on matkani Kuujärvelle satunut laskiaiseksi, jota taas on kymmenisen vuotta sitten alettu viettää oikein kansanjuhlanä kulttuurijohtaja Tatjana Kapukovan järjestämänä.

Vanhat lyydit kertovat lapsuutensa laskiaisen rekiajeluista. Jos itse ei ole ollut mukana, niin ainakin on vanhemmil-

ta niistä kuullut. Saaniin eli ajelurekeen koottiin lapsia, jotka ympäri kylää ajettaessa lauloivat lyydiksi.

Kellot kilisivät hevosen vemppeessä, ja värikkäät nauhat liehuivat. Ylimmäksi suuren kellon viereen oli sidottu käsipaikka. Uskomusten mukaan käsipaikka yhdistää meidät vainajiin ja vainajien uskottiin käsipaikassa olevan mukana.

Kukkahuivit kuuluvat laskiaiseen, mutta muulloin niitä ei juuri pidetä. Kevättä tervehtivät lyydit Maria Ignatšova ja Svetlana Nikolajevna 4.3.2007.

Hevonen ja ajuri, talvinukke ja kesähevonen D'ogensuun kylässä 1.3.2009.

Laskiainenhan oli kevään alkujuhla. Kevät liittyy hedelmällisyyteen, vainajat siunaavat kasvun. Viikkoa aiemmin liha-pyhälaskun lauantaina oli käyty haudoilla viemässä vainajille ruokia. Muinoin uskottiin myös ihmisen hedelmällisyyden liittyvän maan hedelmällisyyteen, vatjalaisten vanha laskiaista merkitsevänä on tšihlago (kihlaus).

Laskiainen oli erityisesti naisten ja pellavankasvutaikojen juhla. Mäkeä laskettaessa meillä Suomessa huudettiin ”pitkiä pellavia”. Myös Kuujärvellä on laskettu mäkeä suksin ja kelkoin sekä

reellä. Kylät ovat rannoilla mäkien päällä. Mäeltä voi lasketella järven jälle.

Toinen pyhälaskuun liittyvä tapa on paistaa ’kyrziä’, jotka ovat kaura- tai ohrajauhotaikinasta riehtilällä paistettuja ohuita kakkuja. Ne ovat pyöreitä kuin aurinko, joka tuo kesän. Ne pyöritettiin rullalle, katkaistiin ja kastettiin smetanaan, voihin tai hilloon.

Nykyisin paistetaan vehnäjauhoista blinejä eli suuria ohukaisia. Myös juhlaruokaa keitinpiiraita tehdään sekä stipaniekkoja eli soikeita avoimia piirakoita. Laskiainen on herkuttelua, koska

kirkollisen perinteen mukaan silloin alkaa paasto eli pyhä ja paastoruoka eli ”pyhäšyömine: kalad, suuringkuaššad, talkunkuaššad, huttud mard’anke, kiiselid saharvedenke, kuaš pyhävoinke” eli kalaa, suurimopuuroa, talkkunaa, jauhopuuroa marjan kera, kiisseliä sokeriveden kera, puuro öljyn kera.

Laskiaisviikko on viimeinen viikko pyhäkeskessä, joksi sanotaan joulupaaston ja pääsiäispaaston välistä aikaa.

Nykyinen Kuujärven laskiainen on venäläinen maslenitsa (masla = voi), mutta moni lydyi jo sanoo juhlaa maitypyhälaskuksi. Juhla vietetään puolilta päivin sunnuntaina kulttuuritalon pihalla, josta myöhemmin siirrytään sisätiloihin.

Esiintyjät ovat pitkissä hameissa ja monilla on huivi päässä. Suuret huivit kuuluvat kevään juhlaan. Niin tytöillä kuin vanhoilla naisillakin on suuria kukkuhuiveja, joita ei juuri muulloin pidetä. Portailla esiintyy koululaiskuoro laulaen venäjäksi keväälle ja auringolle.

On tehty suuri nukke, joka kuvaa talvea. Se kannetaan suuren lautakasan päälle. Joku on naamioitunut hevoseksi ja tulee ryhmänsä kanssa esiintymään. Hevonen kuvaa aurinkoa, siis kevättä ja kesää. Suuressa piirissä kuin auringon pyörylässä pyörivät niin lapset kuin aikuisetkin auringolle laulaen. Kohta jo talvinukke on tulella. Talvi ajetaan polttaen pois.

Sitten seuraa lapsista riemastuttavin juhlan kohta: hevosajelu. Laskiaisena 2009 Nikolai Kiprušov ajelutti Kukuska-hevoson vetämässä saanissa ympäri D’ogensuun kylää lapsia ja aikuisia. Vempeleessä oli paperikukkia.

Maksoin lippuni, sata ruplaa, ja istahdin kyytiin. Oli ihanaa! En yhtään ihmettele, että jotkut lapset itkien halusivat aina uudelleen ja uudelleen kyytiin. Jotkut suuremmat pääsivät moottorikelkka-ajelulle. Kelkan perässä oli reki. Syrjäyttäneekö tämä kyyti joskus perinteisen hevosajelun?

Kulttuuritalon eteisessä myytiin bliinejä ja teetä. Myös piirakoita ja pullia sai ostaa. Väki kokoontui saliin, joka oli koristeltu huivein. Ohjelmassa oli kilpailuja, laulua, kauempaa tulleet kuorot esiintyivät. Kuujärven oma kuoro Pit’k Randaazet tanssi Petroskoin tyttöjen kanssa Kuujärven katrillin. Lopuksi oli tunti tanssia.

MARJUKKA PATRAKKA

sen tarkat selonteot. Absurdi komiikka: venäläisten huussien kuvaus. Lämmin huumori: Stalinin kanssa keskustelevan Paavalin muotokuva. Pippurinen kriittisyys: luonnonturmelijat, köyhän kansan polkijat, EU:n hallinto ja muut päättäjät molemmin puolin rajaa saavat kuulla kunniansa, välillä saarnaavinkin sävyin.

Tyylinvaihteluilla on etunsa, jos haittansakin. Mutta kieli elää, vertaukset ja karjalaiset repliikit: Työttömän päiväraha on "varpusenpaska". Kesä vesillä käymättä "kuluu hukan kulkkuh". Kaupunkien "rahajumalalle antautuneet opetuslapset" ovat mittaamattoman kaukana siitä syrjäisestä luonnontodellisuudesta, jota Veikko Huotarinen kirjassaan puolustaa.

SENNI TIMONEN

Veikko Huotarinen: Kyläkauppias, Paavali ja Stalin. 188 sivua. Ilias 2010. Hinta 24 euroa.

soonaan ja saavutuksiin. Vuonna 2007 julkaistu E.J. Raappana - rajan ja sodan kenraali oli yhteistyö Jukka Partasen ja Juha Pohjosen kanssa.

Parhaillaan Itä-Suomen yliopiston dosentti Pasi Tuunainen tutkii Suomen armeijan iskukykyä talvisodassa.

UNTO MARTIKAINEN

Pasi Tuunainen: Tahtojen taisto - Alpo K. Marttinen ja Hjalmar Siilasvuo talvisodassa. 414 sivua. Otava 2010. Hinta 32,30 euroa.

Muutto uusille asuinsijoille 1500- ja 1600-luvuilla

Viime vuoden lopulla ilmestyi professori Veijo Saloheimon liki 30 vuoden tutkimusten tulos kirjana: Se selvittää ortodoksikarjalaisten ja inkeröiden poismuuttoa kotiseudultaan 1500- ja 1600-luvuilla.

Saloheimo ilmoittaa esipuheessa, että kirja on tutkimuksen välivaihe, koska Tverin Vanhojen Asiakirjojen Arkiston kokoelmissa oleva vuonna 1712 koottu luettelo ei ole ollut käytettävissä.

Venäjä ja Ruotsi pitivät rajakärhämää ikiajat, välillä leimusivat sodat ja ihmisiä pakeni tai siirrettiin pois asuinsijoiltaan. Saloheimo kertoo lyhyesti niistä tutkimuksista, jotka aiheen tiimoilta on eri vuosisatoina tehty.

Näistä ortodoksien poismuutoista varsin kauaksikin ovat tutkijat hieman eri mieltä. Joku painottaa ortodoksien joutuneen uskonnollisesti ahtaalle, jotkut taas katsovat väestön lähteneen paremmille viljelymaille.

Saloheimo kirjoittaa: "Nykytiedoin voi seurata poismuuton voimaa ajassa ainakin viisivuotiskausin sekä paikallisesti pitäjittäin ja kylittäin. Niissä erottuvat katovuosien vaikutukset ajassa ja paikallisina ilmiöinä. Samoin tuntuu hallintotoimien vaikutus. Verotiedot kuvastelevat varallisuuden vaikutusta muuttoherkkyyteen."

"Väestön liikkuvuus edellyttää aina kahta tekijää: lähtöpäässä poismuuttopainetta ja tuloalueella vetoa, 'imua'. Karjalaisten ja inkeriläisten lähtöpaineen syynä on pidetty vallan vaihtumista ja uuden esivallan outoja otteita, jotka tuntuivat toimeentulossa, yhteiskuntaelämässä ja kulttuurissa. Karjalaisille se merkitsi ankaraa verotusta, kaupan rajoituksia ja entisen uskonnon jäämistä läntisen kirkon jalkoihin."

"Tuloalue Venäjä taas tarjosi tutun hengellisen perinteen sekä valtavat, eri

syistä autoituneet alueet. Tilaa vapautui tsaari Iivana IV:n kukistaessa maa-aatelin. Karkotetut aatelismiehet ottivat mukaansa perheensä lisäksi alustalaisensakin."

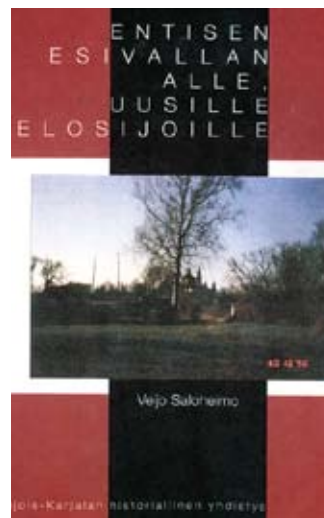
Myöhemmin Saloheimo pohtii asiaa näin: "Spontaanin muuton päätekijä on kuitenkin ihminen, perheenpää tai vastaava. Uskontokysymys ei ollut ongelma yhteisön ollessa sen suhteen

homogeeninen. Se sietti vielä yksittäisen tulokkaankin, joka sulatettiin joukkoon. Mutta kun kotiseutu sai runsaan tulo-kasväestön, syntyi mene-toiset -asetelma: erot puheenparressa, tavoissa ja muissa kulttuurin osapiirteissä mukaan lukien uskontoaspekti, oli se miten pinnallinen tahansa. Riittien, mukaan lukien vainajien muistaminen, merkitys terästyi. Vähemmistöksi vaipuvan väestönosan pahanolon tunnetta lisäsi nimenomaan hengellisiin asenteisiin liittyvä muutosvastarinta."

"Uskontonäkökohdan merkitys vähenee melkoisesti, valitukset ruotsalaisen esivallan otteista samoin muistaen hataruuden otteen tehossa. Päätekijäksi jää Venäjän huutava väestönpuute ja tsaarinhuoneen monitahoiset toimenpiteet sen lieventämiseksi. Ruotsin alueelta Venäjälle muuttaneet luterilaisetkaan tuskin liikkuivat uskontosyistä, ja sama koski Aunuksesta ja Vienasta etelään muuttavia. On kuitenkin otettava huomioon, että hallitusten ja virkamiesten aikeet ja toimenpiteet olivat yksi asia, toinen asia taas miltä sen toimenpiteiden kohteeksi joutuneesta ihmisestä tuntui."

Kirjassa on useita muuttoliikettä valaisevia karttoja: muuttoalue on laaja aina Vienan Kemistä Volgan alkulähteille ja Pihkovasta Vologdaan. 218 sivuun mahtuu paljon tietoa, paljon niin henkilöiden kuin paikkakuntienkin nimiä.

MARJUKKA PATRAKKA

Veijo Saloheimo: Entisen esivallan alle, uusille asuinsijoille.

Kustantaja: Pohjois-Karjalan historiallinen yhdistys, 2010.

Koirien Kalevalan vienannos käy hyvin kaupaksi

Viime joulukuussa se vihdoinkin toteutui! Koirien Kalevala ilmestyi vienankarjalaksi 7. joulukuuta. Kirja on suora käännös Mauri Kunnaksen alkuperäisestä kuvakirjasta. Nyt Kalevalan tarina julkaistiin siis ensimmäisen kerran eepoksen alkuperäiskielellä. Vienasta tuli Mauri Kunnaksen kirjojen 30. käännöskieli.

Käännöstyön teki Uhtualla asuva Nadežda eli Nadja Lutohina, joka on työskennellyt pitkään vuonna 2000 aloittaneessa lasten kielipesässä. Karjalan kielen vienankarjalainen muoto on Nadjan äidinkieli. Hän on opiskellut sitä myös Petroskoin valtionyliopistossa.

Nadja Lutohina nähtiin syksyllä myös Helsingin kirjamesseilla lukemassa silloin vielä julkaisematonta käännöstään. Nadja kertoi Karjalan Heimolle, että työ oli ollut erittäin mielenkiintoinen, mutta melko vaativa. Erityistä siinä oli se, että hän teki käännöstyön melko nopeasti, koska kirja haluttiin saada jo viime joulun markkinoille.

-Päivät venyivät pitkiksi, hän kertoi.

Koirien Kalevala -kirja on ollut myös osa Auta lasta oppimaan -projektia, jossa yksityishenkilöt, yhteisöt ja yritykset Suomessa ovat voineet lahjoittaa kirjoja Karjalan Sivistysseuran välityksellä edelleen toimitettaviksi. Kirjoja on viety erityisesti Karjalan tasavallan alueella sijaitseville kielipesien pienryhmille, koululuokille, kirjastoille ja muille oppilaitoksille.

Tähän mennessä Koirien Kalevalaa on myyty ja lahjoitettu Karjalan Sivistysseuran kampanjassa yli 500 kirjaa ja lahjoitusprojekti jatkuu edelleen. Lahjoituksen tekeminen onnistuu helposti esimerkiksi täyttämällä lomakkeen Sivistysseuran nettisivuilla.

- Minun kirja jo on lainassa. Ja illal-

Kuva on otettu 22. tammikuuta Uhtualla tilaisuudessa, missä lapsille ja aikuisille luettiin Koirien Kalevalaa ääneen.

Valentina Saburova (vas.), Nadja Lutohina kertoivat vienankarjalaisesta Koirien Kalevalasta Helsingin kirjamesseilla viime syksynä.

la tuli soitto. Ja kuulusti mukavalta, kun mummo oli koko illan lukenut tarinaa ja nauranut ja siitä koko perheelle kertonut. Niin, jotta se varmaan on suosittu sekä lapsille että vanhemmilleki, kertoi Valentina Saburova heti kirjan ilmestymisen jälkeen terveisiä Uhtualta.

Myös Karjalan Sivistysseuran puheenjohtaja Kari Kempainen on tyytyväinen.

- Koirien Kalevala -kirja on jo tähän mennessä ollut melkoinen menestys.

Olemme erittäin iloisia, että Auta lasta oppimaan -projektimme idea ja ajatus kielen elvytyksestä on otettu innostuneesti vastaan. Kiitos kaikille kirjoja ostaneille ja lahjoittaneille. Toivon, että lahjoitusinto jatkuu edelleen ja vilkastuu kesäaikaa kohden, sillä mikä sen mukavampi matkatuliainen kuin Koirien Kalevala -kirja ja pari kahvipakettia, hän sanoo.

Lisäksi hän muistuttaa, että kirjalla ei ole viimeistä käyttöpäivää.

Koirien Kalevalaa on painettu eri kielillä yhteensä 200 000 kappaletta. Se on Kustannusosakeyhtiö Otavan menestystuote.

Koirien Kalevala muuntuu nyt myös nukketeatteriesitykseksi. Petroskoissa toimiva Nuori Karjala -järjestön Čičiliušku-nukketeatteri ottaa sen esitettäväkseen. Teatteriversion kääntämisestä vastaavat Natalia Antonova ja Olga Karlova sekä dramatisoinnista Jana Zhe-moitelite. Kirjasta tehdään vienan- ja li-vvinkieliset versiot.

Esityksen voi nähdä myöhemmin tänä vuonna myös Suomen kulttuuripääkaupungissa Turussa ja Helsingissä.

AILA-LIISA LAURILA

Ortodoksiväestö toi väriä luterilaiseen maahan

Monet Suomen maalaispitäjät saivat värikkään lisän viime sotien jälkeen, kun kuntaan muutti joukko ortodoksiväestöä silloisesta itäisimmästä Suomesta.

Viime sodissa Neuvostoliitolle luovutetun Karjalan ortodokseja sijoitettiin 1940-luvun loppupuolella ja 1950-luvun alussa muun muassa Kainuuseen, Keski-Suomeen, Pohjois-Karjalaan ja Pohjois-Savoon. Laatokan pohjoispuolisen Raja-Karjalan väestöstä noin 38 000 oli ortodokseja. Yhteensä sotatoumialueilta evakuoitua siirtoväkeä oli noin 420 000.

Filosofian maisteri Heli Kananen on selvittänyt ortodoksisen väestön sopeutumista uusille asuinsijoilleen. Hänen Suomen historian väitöskirjansa *Kontrolloitu sopeutuminen - Ortodoksinen siirtoväki sotien jälkeisessä Ylä-Savossa (1946-1959)* tarkastettiin 27. marraskuuta viime vuonna Jyväskylässä. Vastaväittäjänä toimi Itä-Suomen yliopiston professori Tapio Hämynen ja kustoksena professori Petri Karonen.

Kanasen mukaan uuden asuinyhteisön sosiaalinen kontrolli oli tärkeässä roolissa siirtoväen sopeutumisessa. Esimerkiksi nimitelyin, häpäisyin ja karjalaisten isänmaallisuuden kyseenalaistamisella siirtolaisia mukautettiin hiljaisiksi sopeutujiksi.

Kontrolli ilmentyi jopa asutusalueille rakennetuissa pyhäköissä, joista ei useinkaan välttämättä tunnistanut ulkopäin, oliko se ortodoksinen vai luterilainen hengenhuone.

Viime sotien jälkeinen aika oli paljon kipeämpää kuin nyt jälkeinpäin uskomekaan. Kaikki ymmärsivät tuolloin, että asiat on saatava nopeasti järjestykseen

ja katsottava eteenpäin. Siksi vääryyksiä on vaiettu, mutta niitä ei ole unohdettu.

- **Siirtoväen** sopeutuminen oli huomattavasti moni-ilmeisempi prosessi

man sosiokulttuurisen toiseuskonstruktion. Se kokoaa yhteen yleiset ajatukset, joita luterilaisilla oli itsestään ja heidän kotiseuduilleen muuttaneesta ortodoksiväestöstä.

Heli Kananen kirjoitti ylioppilaaksi Kiuruveden lukiosta keväällä 1996. Hän suoritti filosofian maisterin tutkinnon keväällä 2003. Kanasen väitöstilaisuus oli Jyväskylän yliopistossa 27.11.2010 (Suomen historia).

kuin tähän saakka on osoitettu, Heli Kananen itse sanoo.

Heli Kananen on kotoisin Kiuruvedeltä, minne asutettiin noin 2000 suistamolaista. Kiuruvesi oli yksi suurimmista asutuspitäjistä 1940-luvulla. Ortodoksiväestöä saapui läntisempään Suomeen myös esimerkiksi Korpiselästä, Salmista ja Suojärveltä.

Kananen esittää väitöskirjassaan mielenkiintoisen luterilaisen väestön tuotta-

Itseen luterilaiset pitivät oikeauskoisina, siisteinä, pätevinä ja suomalaisina. Ortodokseja he sen sijaan pitivät pakanoina, taikauskoisina, ulkokullattuina, sivistymättöminä, likaisina ja venäläisinä eli puheissaan ryssinä.

Kiuruveden henkistä ilmapiiriä hallitsi tuolloin herännäisyys, jolla oli omat vaatimuksensa naisten puukeutumiseen. Naiset käyttivät valkoista huiivia. Karjalaisemäntien värikkäät päähineet olivat yleinen kauhistelun aihe ja värikkyyks leimattiin moraalittomuudeksi.

Väitöskirjassa todetaan myös, miten ainoalaatuista nykyinen ekumenia luterilaisen ja ortodoksisen kirkon välillä on. Tämä osoittaa omalta osaltaan, miten kehittyvä ja muuttuva Suomen luterilainen kansankirkko on. Toisaalta on käynyt niin, että ortodoksiväestö on omaksumanut huomattavan paljon luterilaisia tapoja ja toimintamalleja.

Vasta 1970- ja 1980-luvuilla tapahtui käänne, jolloin uusi ortodoksisuuden hyväksynnän kausi alkoi. Maalaispaikkakuntien jyrkkä

kontrolli raukesi, kun suuri osa väestöstä muutti kaupunkeihin ja sai aiempaa vapaammin valita oman elämäntapansa. Uusi polvi oli myös muuttunut seka-avioittojen kautta kahden uskonnon kasvatamaksi, moniarvoisuutta ainakin jollakin tasolla ymmärtäväksi sukupolveksi.

Niihin aikoihin Suomeen alkoi tulla myös seuraavan aallon maahanmuuttajia, jotka toivat tullessaan taas jotakin uutta muuta.

Tverinkarjalaiset elävät venäläisyyden puristuksessa

Tverinkarjalaisten kulttuuriseura syntyi tasan 20 vuotta sitten. Sen jatkoksi tuli vuonna 1997 Tverinkarjalaisten kansallinen kulttuuriautonomia.

Tasavuodet olivat osa juhlan aiheista, kun Tverinkarjalaisten kulttuuriautonomia ja Tverin valtionyliopisto järjestivät kaksipäiväisen konferenssin lokakuun lopussa viime vuonna. Järjestelyistä vastasivat kulttuuriautonomian puheenjohtaja Nikolai Turičev, edellinen puheenjohtaja Zinaida Golovkina, Tverin valtionyliopiston dosentti ja Karielan Šana lehden toimittaja Ljudmila Gromova sekä kulttuuriautonomian komitean jäsen Zoja Turičeva.

Konferenssin pitopaikkana oli vuonna 1870 perustetun Tverin valtionyliopiston kampus. Konferenssiin osallistui yhteensä yli 70 henkeä, paikallisten lisäksi muutama Karjalan tasavallasta tai muualta Venäjältä sekä useita Suomesta. Konferenssin kielinä olivat karjala, venäjä ja suomi. Lähes kaikki puheenvuorot tulattiin joko suomeksi tai venäjäksi.

Ensimmäisenä päivänä, perjantaina, lasten perinnesiikkiesityksen jälkeen Zinaida Golovkina avasi tilaisuuden ja Nikolai Turi ev piti kauniin puheen tverinkarjalaksi. Siinä hän kiitti nykyisiä ja entisiä toimijoita, ja myös suomalaiset karjalan kielen tutkijat ja tukijat saivat kiitoksen.

Suomalaisten puolesta onnittelupuheen piti Tverinkarjalaisten ystävät ry:n puheenjohtaja Tapio Mustonen, ja yhdistyksen hallituksen jäsen Martti Malinen lahjoitti 3 600 valokuvaa sisältävän levyn vapaasti tveriläisten käyttöön. Osa näistä Malisen otoksista, joiden keskeisenä kuvauskohteena ovat itse kylät ja tverinkarjalaiset, on kiertänyt näyttelyissä kuuden vuoden ajan ympäri Suomea, ja kuvia voi katsella myös internetissä.

Perinteiseen tapaan onnittelupuheita seurasi kunniakirjojen jako; sellaiset saimme me suomalaisetkin.

Kahden päivän aikana esitelmissä käsiteltiin tverinkarjalaisten historiaa, nykytilannetta ja tulevaisuutta. Perjantaina

Tverissä tapasivat toisensa Leena Joki (vas.), Irina Stroganova ja Marja Torikka.

kirjastaan Entisen esivallan alle, uusille elosijoille. Kolmantena kirjana julkistettiin Karjalan Kielen Seuran toimittama tverinkarjalankielinen äänikirja Armaš miun randane, jonka runot ja proosan on Mp3-muotoiseen kirjaan lukenut Ljudmila Gromova.

Toisena päivänä käytiin myös mielenkiintoinen ja vilkas keskustelu karjalan kielten yhteisestä kirjakiielestä. Kysymyksen heitti ilmaan Anatoli Golovkin, ja professori Pekka Zaikov taustoitti tilannetta sekä otti kysymyksen selkeästi kantaa.

Tällä hetkellä hänen mielestään on täysin mahdotonta saada karjalaa venäjän rinnalle viralliseksi kieleksi edes Karjalan tasavallassa, joten on parasta, että karjalan eri kielimuotojen puhujat viljelevät omaa kieltään sekä suullisesti että kirjallisesti, eikä yritetä kiirehtiä yhteisen kirjakielen luomisessa. Venäjän karjalankieliset ovat kaksikielisiä, ja vähemmistökiielestä on helppo luopua, jos tutkijat painostavat keinotekoisen kirjakielen käyttöön. ”Ei pie rekie panna ennen hepoista.” Kukaan yleisön joukosta ei vastustanut Zaikovin näkemystä.

Ljudmila Gromovan esitelmän aiheena oli karjalankielisen median tulevaisuus. Karielan šana on rahoitusvaikeuksissa, ja karjalankieliset radio ja tv-ohjelmat on lakkautettu. Gromova totesi, että nyt on ehdottomasti kerättävä voimat ja aloitettava intensiivinen yhteistyö, jotta karjalankielisellä medialla olisi tulevaisuutta.

Vaikka karjala on Tverin alueella vielä uhanalaisempi kuin Karjalan tasavallassa, nuoret antoivat toivoa ja uskoa, ettei kieli ainakaan ihan heti pääse sammumaan. Nuorisojärjestössä on nyt kymmenkunta aktiivista jäsentä, ja heistä paikalla olivat Irina Stroganova ja Jelena Kiskina, joka kertoi nuorten toiminnasta. Petroskoilaisesta Nuori Karjala -järjestöstä oli paikalla puheenjohtaja Natalja Antonova. Hän kertoi muun muassa Petroskoissa pidettävistä ”etnoillatšuišta”, joissa harrastetaan ”nygyaigastu karjalastu kul’tuurua”. Antonova aikoo olla jatkossakin yhteydessä tverinkarjalaisten nuorten kanssa. Ehkäpä tästä viriää hedelmällinen yhteistyö Karjalan tasavallan ja Tverin alueen nuorten karjalaisten välillä.

LEENA JOKI
MARJA TORIKKA
Kotimaisten kielten tutkimuskeskus

Konferenssi keräsi Tveriin yli 70 osallistujaa.

Jelena Kiskina oli pukeutunut karjalaiseen juhla-asuun. Hän kertoi nuorten toiminnasta Tverissä.

aamupäivällä pidettiin plenaariesitelmät ja lounaan jälkeen jakauduttiin kolmeen sektioon: historian, kielen ja kulttuurin ryhmiin. Lauantaina oli pelkästään plenaariesitelmää.

Me osallistuimme kielisektioon, jossa pidimme myös esitelmät: Marja Torikka kertoi Karjalan kielen verkkosanakirjasta keskittyen sen tverinkarjalan esimerkistöön, ja Leena Joki puhui Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen tverinkarjalaisaineistoista.

Professori Pekka Zaikov Itä-Suomen yliopistosta esitelmöi karjalan kielen opetuksesta Venäjällä ja Suomessa, ja professori Sergei Myznikov Pietarin kielentutkimusinstituutista puhui suomalais-ugrialaisten kielten vaikutuksesta venäjän kieleen. Lihoslavlän pedagogisen opiston johtaja Ljubov Mihailova kertoi, että opistossa voi opiskella karjalan kieltä nykyisin vain tunnin viikossa. Kuten

arvata saattaa, nuoria karjalan kielen tutkijoita Tverin alueella on varsin harvassa; heitä sektiossa edustivat Irina Novak ja Anastasia Runtova, jotka esittelivät Tolma un murteista tekemiään opinnäytetöitä.

Karjalan kielen opetus kouluissa on supistunut lähes olemattomiin: sitä opetetaan tällä hetkellä vain yhdessä koulussa, Kozlovassa. Koulun yhteydessä sijaitsevassa päiväkodissa aloitellaan kielipesää, mutta toistaiseksi varsin vaatimattomasti; lasten vanhemmat olisi saatava vakuuttuneiksi siitä, että karjalankielinen päiväkotitoiminta ei uhkaa lasten venäjän kielen oppimista. Karjalan Kielen Seuran toiminnanjohtaja Timo Munne esitelmöi kielipesätoiminnan ideologiasta ja karjalankielisten pesien tilanteesta Petroskoissa, Uhtualla ja Nurmeksessa.

Toisena päivänä julkistettiin myös kolme uutta julkaisua. Anatoli Golovkinilta ilmestyi tverinkarjalaisten historiaa käsittelevä kirja Lähtivät, jotta voisivat palata. Kirjalle on tulossa vielä jatkoa. Veijo Saloheimon vuosikymmenten tutkimustyö karjalaisten muuttoliikkeistä Tverin alueelle 1500- ja 1600-luvuilla on nyt kaikkien luettavissa aivan viimeaikaista tutkimusta myöten hänen

Lesoset juhlivat syntymäpäiviä Ven

Santeri ja Nina Lesonen juhlivat 50-vuotispraasniekkaa 11. joulukuuta Venehjärvellä Vienan Karjalassa. Santeri itse täytti 50 vuotta joulukuussa 2010 ja Nina tämän vuoden alussa, joten juhlat järjestettiin yhtä aikaa molemmille. Perhe kiittää kaikkia upeasta lahjasta!

Paikalla oli noin 50 vierasta, joista vähän yli 10 oli Suomesta. Puheita pidettiin ja oli erilaisia esityksiä ja kilpailuja syömisen ja juomisen ohessa. Lopussa oli tanssia ja juhlat jatkuivat aamuyöhön!

Santeri Lesonen on monille tuttu, mutta pieni kertaus lienee paikallaan. Santeri oli nelivuotias, kun Moskovasta tuli vuonna 1964 käsky tyhjentää ”perspek-

tiivitön” Venehjärven kylä. Asukkaat siirrettiin Ponkalahten kylään.

Santerilla meni uusissa oloissa hyvin. Vuonna 1991 hän oli Vuokkinien kyläpäällikkö eli kunnanjohtaja. Menestyksestään huolimatta hän tarttui puhelimeen, soitti esimiehelleen Kostamukseen, sanoi itsensä irti ja palasi ”kaksi kättä, kaksi jalkaa ja pää” pääomanaan Venehjärvelle. Hän koki tehtäväkseen autoituneen kylän elvyttämisen.

Santeri tuntee alueen historian, luonnon ja entiset sodan taistelupaikat. Tarinoita riittää vierailijoille kerrottaviksi. Kansallispuistoakin hän on ollut yhdessä sukulaisensa, oululaisen Veikko Lesosen kanssa perustamassa.

ehjärvellä

Pankki- ja urheilumies Kalervo Pälvi on isänsä puolelta karjalaista sukua.

Kalervo Pälvi täyttää 75 vuotta

Alavutelainen Kalervo Oskari Pälvi täyttää 75 vuotta 17. maaliskuuta. Pälvi tunnetaan etenkin Kainuussa viettämiensä työvuosien aikaansaannoksista. Hän johti Sotkamossa pankkia ja oli mukana huippu-urheilun tapahtumissa. Pälvi on ollut koko elämänsä ajan innokas urheilumies ja katseli tätäkin haastattelua tehtäessä hiihtokilpailuja televisiosta.

Pälvi toimi urheiluseura Sotkamon Jymyn ylimmissä luottamustehtävissä, puheenjohtajana vuodet 1987-92, ja huomasi, kuinka paljon panostusta vaatii kansallispelissä pääsy huipulle ja siellä pysyminen. Sotkamossa vauhtia antoi kainuulainen maakuntahenki.

Pälvi on syntynyt Alavuden Jokivarrelta. Syksyllä 1957 hän lähti Etelä-Pohjanmaalta Kainuuseen, ja kaupan ja sähköyhtiön töiden jälkeen hän siirtyi pankin palvelukseen. Yksi alkuaikojen työpaikoista oli Eelis ja Herman Moilaisen kauppa Suomussalmella, missä hän toimi myyjänä ja autonkuljettajana. Suomussalmella ollessaan Pälvi kävi kauppakoulun.

Pankkiuransa hän aloitti Ämmänsaaren konttorissa vuonna 1967 pankkivirkailijana ja eteni toimistopäälliköksi ja pankinjohtajaksi. Alkuun työnantajana oli SYP ja sittemmin Merita, joka muuttui sitten Nordeaksi. Pälvi työskenteli pankissa ensin Suomussalmella ja sitten Sotkamossa. Työt Sotkamossa alkoivat kesäkuun alussa vuonna 1980.

Kalervo Pälvin karjalainen tausta ei

ole yhtä tunnettua, vaikka hän sanookin, ettei ole sitä koskaan salaillut eikä mitenkään häpeillyt. Päinvastoin, hän on ottanut sen puheeksi mielellään aina sopivan tilanteen tullen.

–En ole arkaillut sanoa sitä, että suonissani vitaa 50-prosenttinen viealainen veri, hän sanoo.

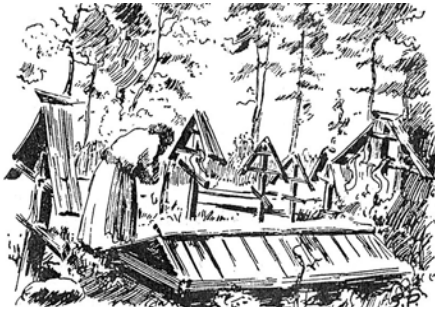
Pälvin isä oli Stepan eli Teppo Filipov, joka oli syntynyt Kontokin Kenttijärvestä. Hän tuli Suomussalmelle parikymppisenä vuonna 1923. Hän kulki kauppiana eri puolilla maata, kunnes päätyi Alavudelle. Isä kuoli vuonna 1969 vain 66-vuotiaana. Äiti oli pohjalainen talon tytär Alavudelta.

Kostamuksessa syntynyt suuri kansankirjailija Jaakko Rugojev on Pälvin sukulaisia. Täysserkkuja ovat myös Lauri ja Nikolai Rugojev ja pikkuserkkuihin kuuluu muiden muassa Venäjän ja Karjalan kulttuurin edistäjänä tunnettu Tatjana Klejerova.

Kalervo Pälvi kävi itse ensimmäisen kerran Venäjän puolella vuonna 1990 ja sen jälkeen useita kertoja. Etenkin Kostamukseen oli Sotkamosta helppo pistäytyä. Matkoilta on mielessä monia värikkäitä muistoja.

Pankkityöt loppuivat vuonna 1995 ja vuonna 1997 Kalervo Pälvi jäi eläkkeelle. Seuraavana vuonna hän palasi Alavudelle. Poika asuu ja työskentelee edelleen Sotkamossa ja tytär Nummelassa.

AILA-LIISA LAURILA

Anni on saattettu Kajaanin kalmismaalle Kukitetun kummun äärellä lähiomaiset.

Anna Väisänen Kajaanissa

Repolan Muujärvellä 29. syyskuuta vuonna 1905 syntynyt Anna (Anni) Väisänen nukkui ikiuneen Kajaanin Salmijärvellä itsenäisyyspäivänä 6. joulukuuta viime vuonna. Karjalan Heimon joulunumero kertoi hänen 105-vuotispäivästään. Anni siunattiin haudanlepoon Kajaanissa 18. joulukuuta läheisten saattelemana.

Anni Väisänen (os. Ipatoff) sai elää pitkän ja rikkaan elämän. Iloa ja kiitollisuutta Anni saattoi kokea elämänsä aikana monista asioista. Äidin roolissaan hän seurasi tarkkaan ja kiinnostuksella tyttärensä lehtorin-uraa ja poikansa toimia yritysjohtajana.

Pojan lapset ja lastenlapset – neljännessä polvessa – toivat Annille tyytyväistä ja hyvää mieltä viimeisiin elinvuosiin saakka. Myös sisarensa Nastin lapsiin Anni-tädillä oli pysyvät yhteydet.

Murhetta ja suruakin mahtui Annin pitkään elämään. Otto-miehensä Anni menetti yli neljä vuosikymmentä sitten ja poikansa Kalevin kaksikymmentä vuotta sitten. Talvisodassa pommitettiin Kajaanin koti. Honka-

niemen kesäpaikan talon tuli tuhoosi kahteen kertaan.

Anni Väisänen oli voimakastahtoinen karjalainen matriarkka. Hän oli selviytyjä. Hän jätti läheisilleen mallin, kuinka vaikeudet voitetaan, miten koettelemuksista noustaan uuteen elämään ja mitä suomalaisella sisulla voidaan saavuttaa.

Annille Suomen itsenäisyys oli elämän tärkeitä asioita. Hän, jos kukaan, osasi arvostaa itsenäisyyttä ja vapaata isänmaata... Symboliikkaa on hänen poismenonsa päivämäärässä. Anni sai lähteä silloin, kun valtakunnassa oli itsenäisyyden juhlaputkus.

Olemme serkkuni Anna-Liisan kanssa opiskelleet muinoin eri aikoina latinaa ja käyttäneet opiskellessamme jopa samaa kierrätettyä latinan oppikirjaa. Siitä kirjasta Annia ajatellen otan tähän hänen muistokseen seuraavan lauseen: "Sit tibi terra levis." Lauseen voi tulkita Muujärven Annin lapsuuden kotikielillä näin: "Olgot hälle kebiet muat."

MARTTI POTTONEN

Kirjoittaja on Annin sisaren poika

Karjalan kieltä kielipesiin Aun

Karjalan tasavaltaan kuuluvassa Aunuksen piirissä on meneillään selvitys uusien kielipesien avaamisesta. Hankkeen kansainvälinen työryhmä perehtyi joulukuussa noin viikon ajan päiväkoteihin Aunuksessa, Vitelessä, Kuittisissa ja Mäkriässä.

Työryhmä järjesti Aunuksen hallintopiirissä myös tiedotusseminaarin kielipesistä päiväkotien johtajille, kasvattajille, karjalaisille aktivisteille ja itsehallintolimien edustajille.

Tarkoitus oli selvittää, onko päiväkodeissa ja yhteiskunnalla kiinnostusta, tarvetta ja resursseja esimerkiksi livvin-kielisen kielipesän toiminnalle.

Lisäksi kielipesä-hankkeen kansainvälisen työryhmän jäsenet keskustelivat joulukuun puolivälissä Petroskoissa Karjalan opetusministeriön, kulttuuriministeriön ja kansallisuuspolitiikan valtionkomitean virkailijoiden kanssa projektin toteuttamisesta.

Suomalaisten asiantuntijain ryhmään kuuluvat Suomen kulttuurirahaston yliasiainmies Antti Arjava, Helsingin yliopiston professori Janne Saarikivi, Suomen opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuurineuvos Maija Lemmenpuro ja hankkeen koordinaattori Annika Pasanen.

Hankkeen suomalainen koordinaattori Annika Pasanen aloitti kielipesätoiminnan Kalevalassa vuonna 2000. Silloin perustettiin Suomessa toimivan Uhtua-seuran myötävaikutuksella ensimmäinen kielipesä Kalevalan taajaman päiväkotiin. Eri-ikäiset lapset ja lastentarhanopettajat käyttivät keskenään puhuessaan vain karjalaa.

Nuori Karjala -kansalaisjärjestön jäsenet ovat sen jälkeen tehneet aloitteen kielipesien perustamisesta myös Petroskoin esikoululaitoksiin. Aloitetta ovat kannattaneet niin Karjalan tasavallan opetusministeriö kuin Petroskoin kaupunki.

Nyt Karjalan valtiollisen kasvatusopillisen akatemian asiantuntijaryhmä on laatinut esikouluopetuksen Kielipesä-konseptia ja esittelee sen ensimmäis-

tulossa lisää uuden piirissä

tä osaa toukokuussa 2011 Karjalan tasavallan opetusministeriölle. Jos ohjelmaa saa kannatusta, tarjotaan sitä varhaisien lasten ryhmille. Jos halukkuutta uusien kielipesien perustamiselle ilmenee, ryhdytään hanketta toteuttamaan jo syyskuusta alkaen.

Karjalan opetusministeriön mukaan aluetasavaltaan ollaan luomassa puitteita suomen, karjalan ja vepsän oppimiseksi ja lukemiseksi kaikilla tasoilla alkaen päiväkodista.

Suomea on tähän mennessä opetettu Petroskoin kaupungin rahoituksella päiväkodissa numero 107 ja karjalaa lastentarhoissa numero 56 ja 20. Karjalan opetusta on ollut myös Aunuksen, Kalevalan ja Prääsän hallintopiirien muutamissa esikoululaitoksissa.

Karjalan Heimion saamien tietojen mukaan suomenkielinen kielipesä Petroskoissa on päässyt vain vähäiseen alkuun kielen käyttämisessä. Kolme- ja neljävuotiaat lapset opiskelevat suomenkielisiä loruja, lauluja, runoja ja fraaseja, mutta eivät pysty toistaiseksi puhumaan oma-aloitteisesti suomea. Kanssakäymisen lasten kesken tapahtuu yleensä venäjäksi.

Viime vuonna Petroskoissa aloittanut kansainvälinen kielipesähanke on saanut rahoitusta Suomen Kulttuurirahastosta. Rahoja ei käytetä suoraan kielipesien toimintaan, vaan menetelmän opetukseen.

Kielipesien perustamista on valmisteltu myös Marin tasavallassa. Hanke on herättänyt kiinnostusta niin päiväkotien opettajissa kuin opetusalan virkamiehissä. Opetus- ja tietoministeriö on vakuuttanut, että kielipesät voisi avata Joškar-Olassa, piirikeskoksissa ja taajamien päiväkodeissa.

Myös Mari Elissä on ollut riittävästi marin kieltä hyvin osaavia lastentarhanopettajia. Tällä hetkellä muutamissa päiväkodeissa kokeillaan kielikylpyopetusta, jonka tarkoitus on myös vahvistaa marin kieltä.

AILA-LIISA LAURILA

Jykserge tarkoittaa suomeksi joutsenpoikaa. Nukketeatterikeskus Poijun tuotanto voitti viime syksynä suomalais-ugrilaisen teatterifestivaalin kilpailun pääpalkinnon Mari Elissä Venäjällä.

Poijun Joutsenpoika hurmasi teatterien kilpailussa

Suomalainen nukketeatteriesitys voitti ensimmäistä kertaa suomalais-ugrilaisen teattereiden festivaalin pääpalkinnon Mari Elin tasavallassa Venäjällä viime marraskuun lopussa. Nukketeatterikeskus Poijun tuotanto, Anne Lihavaisen ja Teija Muurisen esittämä Joutsenpoika Jykserge lumosi sekä tuomariston että yleisön.

Joutsenpoika Jykserge on Oili Sadeojan kirjoittama ja ohjaama nukketeatteriesitys, jonka nuket ja lavastus ovat Heini Maarasen käsialaa. Se sopii sekä aikuisille että lapsille. Esityksen lähtökohtana ovat suomalais-ugrilaisen luonnonkansojen maagiset käsitykset kaiken elollisen yhteydestä. Sen kieli soljuu kalevalaisena.

Marilaiseen mytologiaan perustuvassa tarinassa Joutsenpoika elää kahden maailman välissä. Valkosiipinen Jykserge on puoliksi poika ja puoliksi joutsen. Hän kasvaa ja kohoaa siivilleen, mutta ei opi puhumaan ihmisten kieltä. Eläinten ja luonnon ääniä hän sen sijaan ymmärtää. Lopulta Jykserge harjaantuu elämään molemmissa maailmoissa.

Tarina Joutsenpojasta on vahva kansanotto luonnon säilyttämisen ja kansal-

lisen kulttuurin elvyttämisen puolesta. Näytelmän lähtökohtana ovat marilaisen ja muiden suomalais-ugrilaisen luonnonkansojen maagiset käsitykset kaiken elollisen yhteydestä.

Anne Lihavainen kertoo, että idea esitykseen tuli kaksi vuotta sitten ryhmän vierailulla Joškar Olassa.

- Kävimme kansanmuseossa ja kuulinme sikäläisistä rituaaleista. Ne jäivät mieleen ja kotiin tullessamme mietimme, että olisi ihana esittää niitä. Valmistu nukketeatterille sopivaa näytelmää ei kuitenkaan löytynyt, ja saimme Oili Sadeojan kirjoittamaan sellaisen.

Tuomariston mukaan taruolentojen ja myyttien tulkitsijoina näyttelijät ovat syvästi sisäistäneet tulkitsemansa maailman. Festivaalilla nähtiin yhteensä 13 esitystä yhtä monella eri kielellä. Nukketeatteriesityksiä niistä oli vain kaksi. Festivaali järjestettiin kahdeksannen kerran.

Joutsenpoika Jyksergen seuraava esitys on 20. maaliskuuta kulttuuritalo Stossa Helsingissä. Nukketeatterikeskus Poiju järjestää myös monipuolisia alan kursseja ja koulutuksia ja kiertää eri puolilla maata.

*Syväindy abei da tusku kaiverdoa,
konzu mieleh juohtuu Tulemujärven
lainehuzien liblatus, Jovensuun kos-
ken kohineh, Valloin hiekkazet ke-
zoinkylvendyrannat da hil'fazien suvi-
illoin kägöin kukundu.*

En voi sulavoaa soitella – syväin tervoa kiehuttoa Sodalapsen mustelemizii *Oza 5* Oma moa mandžoi

Hyvä lehten lugii, Sodalapsen mustelemizii -kirjituksen lopus kačon tarbellizekse sellittee kuz ollah minun synnyinjuuret, a sih niškoi taratella miittune oli minun lapsusvuozien aigane eloiymbäristö, kudamah kuulutah roindupaikkukundu, sugu, syndyperä sego erähät muut kanzallizen ičentunnon meerittelemizeh kuulujat šeikat.

Eihäi sudre sanota: ”Rodukundu lapsen temboa”, gu selvembäh sanuo, ga eloiymbäristöhäi kehittee kazvajapolven moailmannägemyksen perustehen.

Roindupaikkukundu

Olen rodinnuheze Anuksen Tulemujärven kunnan vanhaz karjalazes Kolatsellän kyläs. Olen rodinnuheze Anuksen

Tulemujärven kunnan vanhaz karjalazes Kolatsellän kyläs. Karjalazen perindötavan mugah kylän taloit seizotah o in pitkin järvirandoa myöte matkoajah juamahpäi, a saroan tagavereet avavutah yksielpäi rannaspäi nouzijan rindehen peldoloihpäi, a randupuolel järvehpäi. Ihan vezirandoa pitkin kykytetäh reevylle mustat kylyzet.

Vie minun mustoh kyläs oli näppizen peel soan taloin. Muinazel aigoa karjalazien eläjes perehsugukunnittai perustettih pienii kyläzii, kudamat eläjien ližävymizen mugah kehityttih suurembikse kylikse. Mugai Kolatselgy Tulemujärven pohjozen puolen rannan eloittamizen alguaijal jagavui erilazih kylävuittiloih.

Kylän suvenpuolistu agjoa iče rahvas

◀◀◀ **Jukka Akimov on rodinnuheze Anuksen Tulemujärven kunnan vanhaz karjalazes Kolatsellän kyläs. Kylän taloit seizotah očin pitkin järvirandoa myöte da vezirandoa pitkin kykytetäh kylzet.**

nimitti Suvakse, a veñalazih virgukirjoih se oli kirjutettu Nehpoilakse, ielleh jatkos oli Pal'la, sen peräh Radil da sid lopuperee sanottih Pohjozekse.

Pohjone oli kylän suurin vuitti i sidä poaksuh tavoiteltih sanuo Kolatselläkse. Pohjozen agjal laskoa Kollahanjogi, kudai kylän tämän vuitin kohtal levenöä lambarehekse da kaidazen salmen kaute ielleh vierettee vezii Tulemujärveh. Kollahan jyrkky lambarehen randurinneh jatkoa kohuomistu korgiekse mäinselläkse. Eigohäi liene iče luondo čuhkannuh tulemujärveläzien korvah kylän nimekse Kolatselgee.

Ilmai mainiččemistu poikkittai kylän läbi matkoajoa Petroskoi-Sortavala-peedorogoa onnoako, hyvä tämän tarattelun lugii, et soa täyTTY kuvoa Kolatselläs. Gu täh vie ližee toizen, Suomen agjas algajan oigieh Salmin kaute Loadokan rannal viejän dorogan, a sit jo peezöä ellendykseh, miittune rauhatoi da eläjil tuskoa tuoju elos on olluh aijoittai tämän rajanpindukylän rahvahal kogo omassah historien aigoa.

Nämä dorogat, kudamat Kolatselläl ristavukses hoarotah yksi suven suundah, toine luodehen suundah, ollah tuodu sodien aigah surmoa da menetysty, a rauhan vuozinnu, hos niidy pitkin tänäpäigi, kulgoa kylän läbi yksielpäi euroopalastu kul'ttuuroa, toizielpäi sloavilastu kul'ttuuroa, no tokovai ne ei hyövytetä ni tippastu tulemujärveläzien kui hengisty mugai talovehellistu kehitysty.

Täs selväh huomoa tovehekse sen, kui karjalazet ollah jouvuttu väheksyndän tilandehh: eigo suurveñanhengine valdopolitiikka ole huolissah karjalazien, kui vierasheimozen rahvahan kaduomizen pardahal joudumizes, eigo ni lähin korgiel kehitynnih heimokanzu kaldoa korvoa kurjah elokseh joudunnuon velleskanzan voiveroittamizel.

Päivittäi Kolatsellän kaute ajoa sadoi rištikanzoi, kaikin nähtäh miittumakse vie viizikymmen vuotta tagaperin elinvoimane kylä on harmavunnuh: taloit lahotah da hillakkazin upotah moah sego

niilöin mugah kavotah iče eläjätgi. Karjalazien ahtistuksih jouvundan syyvihti on ylen sotkukas i sen sellitlemine voadii azientundemizen syvälisty smietindee. Jeegäh se täl kerdoa lugijal duumis arbailtavakse.

Akilan sugu

Tämä minun perindösugu oli omassah aijal kuulužu Tulemujärven kunnas. Mi-dä merkiččöä "Akila" – sid en ole peril. Tuhat kaheksansadoa vuoziluvun lopus diedoin armieh ottamizen aigah akiloil sugunimi oli Akilov. Gu kerran veñalazel korval Akilov-sugunimi kuului ouvvol, ga sid se yhtel kynän piirou muutettih Akimovakse.

Synnyin suvun jatkajakse. Rištittih Akilan Miikulan Olešan Iivanakse. Oli kuvves päivy sygyzykuudu tuhat yhek-

sänsadoa kolmekymmenyksi, konzu minä ilmevyin täh moailmah. Sodavuozinnu toatan da moamon ližäkse pereheh kuuluttih boaboi, sizarkaksozet Ol'a da Maña sego velli Volod'a. Jälles sodii pereh ližävyi vellel Aleksandr da sizarel Gal'a.

En voi ičelleni andoa andiekse, gu jättänen mustelemizel kunnivoittamattah moamoa da toattoa. Toatto oli kuulužu seppy. Hänen ammattinerol tavottuloil da hänen tijos oljah omah luoduh kallittuloil čirppilöil da viikattehil oli suurdu kyzyndee ei ainostah Tulemujärven ymbäristös, no i sen ulgopuolelgi.

Kaikin tiettih, ga gu häi rauvvoittoa plikahuttannoa hevön, ga sil potkovu ei paku, kuni ei kulunne kabjassah. Tokovai toattorukku parahas mužikan ijäs, vajoan kuvvenkymmenen vuvven igäzenny "azetui igäzih eländysijazih". Moa-

mo oli Tulemujärven kundah kuulujan Soarimäin kylän Berttuloin suguh ro-dinnuheze.

Toatto mielydi hendorungazeh kaune-heh Pol'a-tyttöh, kui häi iče musteli, en-zi silmävyksel yhtehizes uittopodrujua-das olles. Tämän köyhälistöh kuulujan Ber-tan Iivanan tyttären elokses on olluh enämbän gorjoa da huoldu migo ozakka-hii päivii.

Minä, kuuzilapsizen parven vañhimbannu, tunnin žeälytty roado-loin pere uubuvunnuttu moamoruk-koa kohtah. Olinhäi minägi suuren pe-rehen huolienpiendän rahkehis i hyvin ellendin, ga kaikis jygiembi roadotak-ku langei moaman hardielloil kannetta-vakse. Mustelen, moamo roadoi kolhoo-zan koñuhannu. Aijoi joga huondestu oligo tuhu vaigo tulipakkane hänel pi-di mennä hebolo juottamah da syöttä-

mäh. Roavon keskel juoksujalgoa häi čökkelehti kodih lapsijoukkoa školah suorittamah.

Pidihäi meijät syätteegi. Huondeksel murginakse boaboin päčinsuus keitetty kartohku, pyhävoil mavustettu suolat-tu sieni, kannikkone leibee da čoaškane vavoičoaaju. Ei vie moamon päčin edeh heitetty jeehine sargujupku putilleh ni ehtinnyh suloa, kudai lähtien purastaj-es da hebolo juattejes oli kastunnuh da kylmännyh kui vandehil kiinitetty pučči, kui jo hänel pidi uvvessah kiireh-tee koñušil.

Nygöi jo korgei-igäzenny

rištikanzannu smietiskelles eletty elos-tu voim sanuo, ga mennyzien vuozien varzil minul on olluh kui päivypastozii, mugai pilvizii päivii da tokovai ne ei ni kui päitä verrattavakse kuldazih lapsus-vuozih.

Vajoan kaheksantostu vuodizennu läh-tin miroh. Hos aijoi tuligi jättee roindurandu, no mielis se ei kaimavunnuh. Ai-ven syväindy abei da tusku kaiverdoa, konzu mieleh juohtuu Tulemujärven lai-nehuzien liblatus, Jovensuun kosken ko-hineh, Valloin hiekkazet kezoinkylven-dyrannat, hill'azien suvi-illoin kägöin kukundu.

Ezi-izien perindöllizes elinymbäris-tös kazvannuonnu olen moamon mai-jonkel imennyh omah iččeh karjalazen hengizen tundehe, eigo sidä ole voidu horjuttoa vierashengizet päivännouzu-puolen ahavutuulet.

AKILAN IIVANA

Jukka Akimovin kotimurre poikkeaa jonkin verran livvin kirjakielistä. Seuraavat seikat ovat ebkä silmiinpistävimpiä:

*suomen ää (livvin kirjakielen iä) on ee: pee / sm. pää
suomen aa (livvin kirjakielen ua) on useimmiten oa: moa / sm. maa
suomen ja livvin kirjakielen yö voi olla myös yä: syätte / sm. syöttää
suomen ja livvin kirjakielen uo voi olla myös ua: juattejes / sm. juottaessa*

Sanastoa:

*mandžoi = mansikka
roindupaikkukundu = syntymäpaik-kakunta
sudre = turbaan
sananlasku Rodukundu lapsen tem-boa = Lapsi tulee sukuunsa
rodie(kseb) = syntyä, tulla
olen rodinnubeze = olen syntynyt
očin = (rakennuksen pääty, etupuoli jotakin) kohden
juamabpäi = maantiehen päin
saroan tagavereet = heinäsuojan ta-kainen ovi tai alue
reevylleb = rivissä
näppizen peel = vähän, hiukkasen päälle
suvenpuolistu = etelänpuolista
poaksuh = usein
čubkannuh = kuiskannut
onnoako = tuskinpa, (et) varmaan-kaan
peežöä ellendykseb = pääsee käsityk-seen
syyviibti = syidenvyvyhti, syykimppu
ammattinerol tavottuloi = ammatti-aidolla taottuja
kallittuloi = karkaistuja
rauuvoittoa plikabuttannoa = nopeas-ti raudoittaa
potkovu = bevosenenkenkä
ei paku = ei putoa
kabja = kavio
uittopodrujua-das = uittourakassa
gorjoa = kurjuutta
ozakkabii = onnellisii
žeälytty = sääliä
tubu = lumituisku, myrskyävä sade-kuuro
čökkelehti = pistäytyi
čoaškane vavoičoaaju = lasillinen va-delmateetä
jeehine = jäinen
sargujupku = sarkabame
putilleh = kunnolla
lähtien purastajes = (tuuralla avan-toa) bakatessa
pučči = saavi, tynnyri
kaimavunnuh = kadonnut
päivännouzupuolen = itäpuoli*

Laatokan vuonot -kansalli näyttää toteutuvan Karjal

Laatokan vuonot -kansallispuisto avataan vielä tämän kevään aikana. Näin lupasi Karjalan tasavallan päämies Andrei Nelidov puhuessaan 15. joulukuuta pidetyssä pyöreän pöydän keskustelussa. Se käytiin lähellä Sortavalaa sijaitsevan Vinterin huvila -nimisen puistohotellin suojissa.

Mielipiteiden vaihtoon osallistui myös

Venäjän presidentin maan luoteisvyöhykkeellä toimivan täysivaltaisen edustajan sijainen Aleksandr Nesterov sekä federaalisten ja Karjalan tasavallan valtionlaitosten virkailijoita, tutkijoita ja ympäristöjärjestöjen edustajia.

Pyöreän pöydän keskustelun pääaiheena oli konkreettinen kysymys: millaisek-

si tulisi rajata Laatokan vuonot -kansallispuisto? Karjalassa on käyty kiivasta keskustelua esimerkiksi sellaisista alueista ja tonteista, joilla on asutusta sekä liike- ja taloustoimintaa.

On pohdittu, millaisia rajoituksia säädetään lailla ihmisille ja yrityksille, jotka pakosta joutuvat oleskelemaan, elämään ja toimimaan kansallispuiston alueel-

Luontopuisto saassa

la. On myös mietitty, mihin pitäisi siirtää alueella sijaitsevat tuotantolaitokset, mistä ne voivat saada korvauksia, miten ne lunastetaan ja lunastetaanko ylipäänsä kansalaisten ja yritysten omistuksessa olevat tontit.

Selkeitä vastauksia näihin kysymyksiin ei edelleenkään ole kuntien johtajilla eikä valtiovaltaelinten virkailijoilla-

kaan. Paikallisia asukkaita huolestuttaa epämääräinen ja koko ajan vain mutkistuva tilanne.

Karjalan tasavallan johtaja Nelidov ilmoitti keskusteluissa tukensa Lahden pohjan johtajain ehdotukselle edetä kansallispuiston perustamishankkeessa vaiheittain. Ehdotuksen mukaan hankkeen ensimmäisessä vaiheessa kansallisen puiston alueeseen liitetään niin sanotut ”kiistattomat” maat eli sellaiset alueet, joilla ei ole taloustoimintaa, ei teollisuuslaitoksia eikä kyliä. Tällaisia ovat valtion omistamat metsät ja saaret, jotka sijaitsevat Laatokan vuonojen vesistöillä.

Toisessa vaiheessa laajennetaan kansallispuiston aluetta vaiheittain. Siihen liitettäisiin tuolloin arvokkaita luontokohteita ja virkistysalueita, jotka sijaitsevat nykyisin valtion maiden rajojen ulkopuolella. Nelidovin kertoman mukaan hankkeen toinen vaihe vaatii mittavaa juridista työtä ja paikallisten asioiden huomioon ottamista.

- Käyty keskustelu osoitti, että kaikki asiasta kiinnostuneet toimijat ja tahot haluavat parasta ympäristölle, luonnolle ja täällä asuville ihmisille, Andrei Nelidov korosti.

- Olemme kaikesta päätellen päässeet yhteisymmärrykseen. Emme halua huonontaa sosiaalista tilannetta Laatokan pohjoisrannikolla ja pystymme suojelemaan samalla herkkää luontoa. Tähän mennessä on pitkään keskusteltu hankkeen toteuttamisen keinoista ja asian pohtiminen on kyllä jo pitkittynytkin. Kansallispuiston perustaminen ei kosketele millään tavalla nykyisin täällä toimivia tuotantolaitoksia, eikä täällä asuvien ihmisten maita. Puistoon rajataan

alkuvaiheessa vain valtion metsämaita. Miten puistosta tehtäisiin toimivampi - se on tulevaisuuden haaste ja tehtävä, hän sanoi.

Ajatusta kannattivat kaikki keskusteluun osallistuneet.

- Mikäli prosessi pitkittyy, kansallispuistoa koskeva aloite kuihtuu. Näillä main pystytetään melkoisella vauhdilla omakotitaloja. Liikemaailma tekee yhä uusia aluevaltauksia. Meidän on otettava huomioon myös paikallisten asukkaiden intressit, Lahden pohjan, Sortavalan ja Pitkärannan hallintopiirien väen edut, Aleksandr Nesterov sanoi.

- Kansallispuisto on perustettava ennen kaikkea ihmisiä varten loukkamatta paikallisten asukkaiden laillisia oikeuksia. Nämä asiat tiedostetaan ja aluetasavallan päämies valvoo tarkoin tapahtumien etenemistä. Kansallispuistohanke on saanut nyt uuden sysäyksen, hän jatkoi.

Ympäristöjärjestöjen edu stajat pitävät ehdotusta järkevänä kompromissina, sillä asian pitkittyminen saattaa johtaa arvokkaiden luontokohteiden menettämiseen. Ehdotettu ratkaisumalli sallii ongelmien ratkaisemisen ja seudun monien arvokkaiden luontokohteiden saattamisen valtiollisen suojelun piiriin.

Andrei Nelidovin mielestä puiston perustamisen ensimmäinen vaihe voidaan toteuttaa jo lähikuukausien kuluessa. Siksi Venäjän hallituksen tulisi kuitenkin jatkaa Laatokan vuonot -kansallispuiston perustamista koskevan toimeksiannon voimassaoloaikaa.

- Olen varma siitä, että ratkaisu saa kannatusta maan hallituksessa, päämies sanoi.

Kansallispuiston perustamisen starttiasemien luomiseksi sitoutuu aluetasavallan hallitus käymään neuvotteluja niiden yrittäjien kanssa, joilla on metsien vuokrasopimuksia ja lisenssejä eli toimilupia hyödyntää avolouhoksia valtionmetsien alueilla.

Laatokan saaristoon voi lähteä retkelle vaikkapa Sortavalan satamasta. Kuvassa Päivi Merilä.

Urvoisille Avustajille ja Ilmoittajille!

Paikkakunnan oloja koskevia kirjoituksia ja uutisia kaikista seuduista Karjalasta otetaan kiitollisuudella vastaan Karjalan Heimossa painettavaksi ja kehoitetaan jokaista kynään kykenevää kansalaista niitä hyväntahtoisesti lehdelle työntämään.

Liikemiehiä, jotka ovat asiallemme myötätuntoisia pyydämme ilmoituksilla kannattamaan lehteämme. Ilmoitushinnat konttoristamme tai mediakortista www.karjalanheimio.fi -osoitteesta.

Tilan puutteen takia toimitus varaa oikeuden jättää kirjoituksia seuraaviin numeroihin.

- Kieltä ja kulttuuria vuodesta 1906 -

KARJALAN SIVISTYSSEURA ry

Luotsikatu 9 D, 00160 Helsinki
Konttorimme on avoinna tiistaina ja
torstaina klo 10-15, puhelin (09) 171 414
toimisto@karjalansivistysseura.fi
www.karjalansivistysseura.fi

Tilaa vienankielinen sanomalehti

Vienan Karjala

Itsellesi, lapsillesi, kielenopiskelijalle tai -harrastajalle. Sukulaisellesi Karjalassa tai kotimaassa. Samalla tuet kielen elvytystyötä. Lehti ilmestyy nyt kerran viikossa. Tilaushinta 30 €/vuosi 2011.

Lisätietoja ja tilausohjeet:

www.karjalansivistysseura.fi > Ajankohtaista

Heikki Kyyrönen, lehden asiamies Suomessa

Tervetuloa karjalan kielen ja kulttuurin kurssille Kuusamoon 4.-10.7.2011

Kurssi on avoin ja tarkoitettu kaikille, jotka ovat kiinnostuneita varsinaiskarjalan (vienan) kielestä ja itä- ja rajakarjalaisesta kulttuurista.

Lisätietoja ja ilmoittautumisohjeet:

www.karjalansivistysseura.fi > Ajankohtaista

Paikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä.

Tervetuloa- yksin tai yhdessä!

KARJALAN SIVISTYSSEURA ry

Ortjo Stepanovin Käki kukkui jäihin kääntyi venäjäksi

Karjalan kansankirjailijan Ortjo Stepanovin romaani Käki kukkui jäihin on vihdoin ilmestynyt venäjäksi. Romaanin kääntäjä on Mirja Kemppinen.

Kižin museon sali Petroskoissa täyttyi viime vuoden lopulla Ortjo Stepanovin ihailijoista niin ääriään myöten, ettei salista löytynyt yhtään vapaata paikkaa. Myöhästyneet joutuivat jopa seisomaan. Tapahtumaa pidettiin yleisesti erittäin tärkeänä.

Romaani on kuudes Ortjo Stepanovin Kotikunnan tarina -romaanisarjasta. Suomenkielinen teos julkaistiin vuonna 1989. Nyt, yli 20 vuoden kuluttua kirja on julkaistu ensimmäistä kertaa venäjän kielellä.

Olen iloinen siitä, että olemme onnistuneet lopultakin julkaisemaan sen. Suomenkielisen romaanin julkaisemisen jälkeen sitä ryhdyttiin heti kääntämään. Olemme löytäneet vuoden 1992 käännöksen, mutta tekstissä ei ole mainittu kääntäjän nimeä. Silloin käännöskirja jäi julkaisematta ja kahdeksantoista vuoden aikana käsikirjoitus on säilynyt arkistossa, Ortjo Stepanovin poika Miihkali Stepanov kertoi Karjalan Sanomissa.

Kirjan julkaisemista on tukenut kuhmolainen Juminkeko-säätiö. Sen puheenjohtajan Markku Niemisen mukaan romaanista voi lukea paljon rivien välistä.

Kipinä-lehti etsii ystäviä Suomesta

Karjalan tasavallan opetusministeriön ja Periodika-kustantamon julkaisema Kipinä-lastenlehti täyttää tänä vuonna 25 vuotta. Lehti on suunnattu pikkulapsista yläluokkalaisiin asti, ja sitä julkaistaan 24- tai 32-sivuisena neljä kertaa vuodessa.

Alussa lehti oli suomenkielinen, mutta nyt lehdessä näkyvät myös karjalankielen kaksi

murretta, livvi ja viena sekä vepsänkieli. Kipinä ilmestyy tämän vuoden alusta alkaen kolmena eri lehtenä suomen, karjalan ja vepsän kielellä. Karjalankielisessä versiossa livvi ja viena ovat yhdessä.

Päätoimittajana on vuodesta 2005 ollut Elina Byrkländ. Natalia Denisova on ollut Kipinän toimittajana noin seitsemän vuotta. Heidän lisäksi Kipinä-lehteä toimittavat toimitussihteeri Iriina Kurilo ja toimittaja Jana Sinjaskaja. Suunnittelija ja taitelija on Ljudmila Grigorjeva ja lehdellä on laaja avustajajoukko.

Lehdessä lapsille tarjotaan satuja ja runoja, lauluja ja askartelua, luontojuttuja ja kertomuksia. Kipinässä julkaistaan lasten tekemiä piirroksia, kirjoituksia ja hauskoja tehtäviä.

Kipinä löytyy myös nettiosoitteesta: kipina.rkperiodika.ru, missä on jonkin verran tekstiä myös suomeksi. Lehteä voi tilata esimerkiksi Helsingissä toimivan Ruslania Books Oy:n kautta. Vuosikerta maksaa 22 euroa.

Myös kulttuurilehti Carelia hakee lukijoita Suomesta. Lehteen tekstejäkin venäjältä kääntänyt Jarmo Mikkala alkanut tämän vuoden alusta yrityksensä kautta välittää Carelian tilauksia 45 euron hintaan.

Hänet tavoittaa puhelimitse numerosta 045 12 98 803 tai sähköpostiosoitteella: ipumukka-la@gmail.com

Karjalan Sanomat sai uuden päätoimittajan

Petroskoissa ilmestyvä suomenkielinen Karjalan Sanomat -lehti on saanut uuden päätoimittajan viime vuoden lopussa. Hän on Mihail (Mikko) Nezvitski, joka on työskennellyt lehden toimituksessa vuodesta 1991.

Hän on opiskellut Petroskoin valtioniopiston itämerensuomalaisen filologian ja kulttuurin tiedekunnassa. Hän aloitti työnsä lehden kirjeenvaihtajana, oli myöhemmin kulttuuriosaston johtajana ja sittemmin osaston

toimittajana.

Lehden entinen, lähes 20 vuotta toimitusta johtanut päätoimittaja Robert Manner on siirtynyt eläkkeelle joulukuun ensimmäisestä päivästä alkaen.

Ugri-maailman ihmeet ovat monille outoja

Prääsän piirin karjalainen kylä Kinnermäki sekä Äänisjärven ja Vienanmeren kalliopiirrookset pääsivät suomalais-ugrilaisien kansojen ihmeiden joukkoon kulttuurisarjassa. Muutoin ihmeet ovat useimmille suomalaisille varsin tuntemattomia.

Kansainvälisessä nettiäänestyksessä valittiin viime vuoden lopussa kaikkiaan 28 luonto- ja perinnekohdetta, joita sanotaan nyt suomalais-ugrilaisen maailman ihmeiksi. Ihmeitä etsittiin ja niiden puolesta äänestettiin reilut viisi kuukautta kestäneen suomalais-ugrilaisen tiedotuskeskuksen projektin kautta. Eri alueiden ihmeet kilpailivat kaikkiaan neljässä sarjassa.

Luonto-sarjassa tärkeimmäksi ihmeeksi tuli hantien Barsova-vuori, joka sijaitsee lähellä Surgutin kaupunkia Hanti-Mansian aluepiirissä. Tässä kategoriassa kärkeen nousivat myös poro, komien kansallinen puisto Jugyd Va sekä ajoittain maanalaiseen jokeen katoava Shimojärvi vepsäläisten asuttamassa Vologdan alueen Bagajevin piirissä.

Parhaiden ihmeiden luettelos-

sa ovat myös udmurttien Zajaki-setrimetsä, nenetsien pyhämettä Hebidja sekä mokšien ja ersien kilpaan esittämä Mordvan tasavallan luonnonpuisto.

Juhla-sarjassa sai eniten ääniä marien karhurituaali, joka on kukka-, laulu- ja työjuhla. Rakennusten ja muistomerkkien sarjassa voiton vei mordvalaissyntyinen kuvanveistäjä Stepan Erzya (1876–1959).

Idea kilpailusta syntyi Komin tasavallassa, jossa toimii hyvin aktiivinen suomalais-ugrilaisien kansojen keskus. Keskus sai idean ugri-ihmeiden kilpailuun Venäjällä toissa vuonna järjestetystä äänestyksestä, jolla valittiin Venäjän seitsemän ihmettä. Tuloksia voi katsoa osoitteesta www.finugor.ru.

Kostamuksen rikastamolle jää pelkkä malmin louhinta

– **Severstalin** yksikkönä rikastamon johto ulkoistaa määrättyjä tuotantoja, joita voidaan kehittää itsenäisesti. Rikastamolle jää pelkkä perustuotanto eli malmin louhinta, Kostamuksen kaupungin varajohtaja Zoja Bubnova toteaa Karjalan Sanomissa.

Kostamuksen malminrikastamo on kaikkein tärkein tekijä kaupungin talouselämässä. Severstal-emoyhtiön yksikkö on jälleen ajan tasalla ja rikastamon liikevoitto lähestyi viime vuonna 10 miljardia ruplaa (noin 28 mil-

joonaa euroa). Tulos on noussut lamaa edeltävälle tasolle.

Kostamuksen malminrikastamo työllistää nykyisin noin 4 100 työntekijää eli suurin pirtein joka seitsemäs työikäinen kostamulainen on yksikön palkkalistalla. Rikastamon perustamisen jälkeen työhenkilöstön määrä on supistunut kolmannekseen.

Laitoksen emoyhtiö on toteuttanut neljä vuotta eri tuotantojen ulkoistamista. Sen aikana on muodostunut monta erillisyyksikköä, jotka ovat kiinteässä yhteistyössä keskenään.

Kombinaatti on lupautunut maksamaan mahdollisuuksiensa mukaan ylimääräisiä veroja hyvistä tuloistaan, säilyttämään työpaikkoja, maksamaan palkat ajoissa, jatkamaan sosiaaliohjelmien rahoittamista sekä kau-

pungin lämmittämistä. Kuumaa vettä saadaan kaupunkilaisten käyttöön kombinaatin myötävai-
kutuksella.

Kostamuksessa on suunniteltu myös uusien ilmareittien avaimista Severstalin tuella. Kenttä palvelee nykyisin vain Severstalin tarpeita. Jatkossa voitaisiin toteuttaa lentovuoroja Petroskoin kautta Moskovaan, Pietariin, Helsinkiin. Lentojen uskotaan antavan uuden sysäyksen matkailulle, ja ne nopeuttaisivat myös liiketoiminnan kehitystä alueella.

Kostamuksen kaupunkipiirin alueella asuu 4,4 prosenttia Karjalan tasavallan väestöstä. Kaupungin alueella tuotetaan 35 prosenttia koko tasavallan tavaroista ja palveluista.

Karjalan Heimio

Haluatko kertoa
muille jotakin
karjalaisuudesta?

Kirjoita juttu Karjalan Heimioon!

Seuraavaan Karjalan Heimioon tarkoitettun aineiston on oltava päätoimittajalla viimeistään lauantaina 2. huhtikuuta.

paatoimittaja@karjalanheimio.fi

Ota loppukiri: jäsenhankintakampanja jatkuu 28.2. saakka

Kuvassa seuran perustajat alustavassa kokouksessa Vaasassa 25.4.1906

Olemme saaneet jo paljon uusia jäseniä – kiitos siitä teille. Kampanja jatkuu, vielä on mahdollisuus hankkia uusia jäseniä ja voittaa: 5 uutta tai enemmän jäseniä hankkineet/suosittelleet osallistuvat 300 € kylpylälahjakortin arvontaan ja kaikki uusia jäseniä suosittelleet osallistuvat kirjepalkintojen arvontaan.

KARJALAN
SIVISTYSSEURA

Levytarjous 15.3. saakka Osta nyt vähintään 3 cd/dvd-levyä, saat ne ilman posti- ja toimituskuluja!

MUSIIKKIA/CD**Hinta****E.L.O.S.**

Santtu Karhu & Talvisovat. Livvinkielistä etnorockia.
Levyllä 12 upeata kappaletta+bonusraitia.

20,00 €**KUKIRIKKU**

Noid -yhtyeen uusi levy sisältää vepsänkielistä world-music -tyylistä musiikkia. Laulajina Elena Pavlova ja Maria Tshernishova.
Levy on tuotettu Nuori Karjala -nuorisjärjestön tuella.

15,00 €**LEMBI**

Anna tulla -tyttöyhtyeen uusi levy sisältää 15 suomen-, vepsän-, livvin- ja varsinaiskarjalankielistä kappaletta.
Laulajina Darja Kuznetsova ja Julia Maksimova.
Levy on tuotettu Nuori Karjala -nuorisjärjestön tuella.

15,00 €**ENZIKUKKAINEN**

Pajoloi karjalakse. Eila ja Elin Pölläsen CD
vuodelta 2003. 13 upeata kappaletta.

15,00 €**PAJOLOI KARJALAKSE II**

Sano buaboi suurnaine Eila ja Elin Pölläsen CD
vuodelta 2005. 15 upeata kappaletta.

15,00 €**IKKUNAN AVUAN**

Eila ja Elin Pölläsen CD vuodelta 2010.
14 upeata kappaletta.

15,00 €**MUUT/CD****Hinta****ITKUJA**

Itkuja Karjalasta, Inkeristä, Suomesta.

25,00 €**UUSI ZANA, UUSI TESTAMENTTI** livviksi

Arkkipiispa Leon lukemana. Äänikirjassa on 11 levyä.

29,00 €**KOTISEUDUN KUTSU**

Kesseli-orkesterin CD. Kotiseutulauluja mm. Pudasjärveltä,
Vuokkiniemestä, Jyskjärvestä ja Luusalmesta.

20,00 €**VIENAN KANSAN LAULAJIA: JUSSI HUOVINEN**

Suomen viimeisen vianalaisen runolaulajan
keskeistä aarteistoa. 2004.

10,00 €**VIENAN KANSAN LAULAJIA: STEPANIE KEMOVA**

Aineisto on tallennettu 1995 Stepanie Kemovan
(Marina Takalon tytär) kodissa Kiestingissä.

10,00 €**VIENAN KANSAN LAULAJIA: SANTRA REMSUJEVA**

Vienan parhaimpiin kuuluvan perinteentaitajan lauluja runo-
laulusta arkkiviisuihin, balladeista hävyttömiin lauluihin. 2003.

10,00 €**VIENAN KANSAN LAULAJIA: PIKKU-MUARIE**

Vuokkiniemen parhaimpiin laulajiin kuuluvan Pikku-Muarien
eli Maria Lesosen keskeinen lauluarteisto. 2003.

10,00 €**VIENAN KANSAN LAULAJIA: POAVILAN AKKA**

Suureen tietäjä- ja runolaulajasukuun kuulunut
Poavilan akka eli Outi Lesonen esittä paitsi lauluja
myös loitsuja ja vanhoja loruja. 2007.

10,00 €**MUUT/DVD****Hinta****HÄIDENVIETTO KARJALAN RUNOMAILLA**

Elokuvaravinaisuus vuodelta 1921.

Dokumentti karjalaisista häämenoista.

25,00 €

Tee tilaus nettisivuiltamme:
www.karjalansivistysseura.fi > Toiminta > Suoramyynti
tai toimisto@karjalansivistysseura.fi
tai puhelimitse (09) 171 414 (ti ja to klo 10-15)

KARJALAN SIVISTYSSEURA ry

**Kalevalaa juhlitaan
helmikuun lopulla**

Viime vuonna erinomaisen hyvin onnistunut Kalevala-prunasniekka saa jatkoa sunnuntaina 27. helmikuuta kello 13 alkaen. Suomen- ja venäjänkarjalaisten yhteinen Kalevala-tapahtuma pidetään samassa paikassa kuin viimeksi eli Venäjän tiede- ja kulttuurikeskuksessa, Nordenskiöldinkatu 1:ssä Helsingissä.

Tarjolla on jälleen paljon kuulutavaa ja nähtävää. Esitelmissä kerrotaan esimerkiksi musiikki-perinteestä. Alustajia ovat karjalaisesta runolaulusta tohtoriksi väitellyt ja Runolaulu-Akatemiaa johtava Pekka Huttu-Hiltunen Kuhmosta sekä joikujen asiantuntija Maari Kallberg.

Karjalan tasavallan kulttuuriministeri Jelena Bogdanova ja Petroskoin musiikkopiston johtaja Julia Krylova tuovat tuoreita karjalaisterveisiä Venäjältä.

**Turistien virrat
kasvavat Karjalassa**

Kižin ulkoilmamuseossa kävi alustavien tietojen mukaan viime vuonna 167 733 turistia, mikä on peräti 6 117 henkilöä enemmän kuin vuonna 2009. Valamon saariston nähtävyyksiin tutustui 131 000 turistia ja se on huikauttanut 10 000 henkilöä edellisvuotta enemmän.

Kivatšun vesiputouksella kävi viime vuonna 75 000 matkailijaa. Kivatšulla kävijöiden määrä laski, sillä edellisen vuoden tulos oli 4 000 kävijää parempi eli 79 000.

Solovetskin saaristoon matkusti

Kemin kautta Kemi-Solovki-reitillä kulkevilla aluksilla 45 000 turistia. Entistä enemmän matkustajia kulkee luostarisaaristoon ja takaisin nykyään Belomorskin kautta. Uusi, viime vuonna työssä aloittanut yrittäjä kuljetti reitillä 6 000 turistia.

Sortavalassa viime vuonna järjestetyt kansainväliset kalastusjuhlat saavat jatkoa. Toiset kalastusjuhlat pidetään 12.-14. elokuuta. Paikallinen talouskehityshallinto pitää huolen siitä, että kalastusfestivaali jouduttaa erikoismatkailun kehittämistä Karjalassa.

**Karjalainen
perinnekyläprojehti
ei innostanut**

Allekirjoittanut ehdotti tämän lehden numerossa 3-4/2010, että karjalaisen kulttuuriperinteen säilyttämiseksi ja voimistamiseksi perustettaisiin "elävä" museokylä. Tarjotin silloin myös sellaisen kylän rakentamiseen sopivaa aluetta Jyväskylän läheltä Päijänteen saaresta. Uusin tämän ehdotuksen ja tarjouksen laajennetussa muodossa viime syksynä numerossa 9-10/2010.

Valitettavasti karjalaisten keskuudessa ei ole ilmennyt riit-

tävästi mielenkiintoa tätä asiaa kohtaan. Katson, että näin ollen karjalaisen perinnekyllän asiaa ei kannata ainakaan tässä muodossa jatkaa ja vedän ehdotukseni takaisin.

Pidän asiaa hyvin valitettavana, olen edelleenkin sitä mieltä, että jos karjalaisilla itsellään olisi ollut kiinnostusta asiaan, se olisi voitu toteuttaa. Käsitteäkseni tällaiselle hankkeelle olisi ollut hyvät perusteet saada rahoitus EU:lta Brysselistä. Kysymyksessä olisi ollut EU:n ja Venäjän välinen yhteistyöprojekti ja vähemmistö-kansallisuuksien kulttuurin säilyttäminen.

JUHANI AALTO

Väestönlaskenta tuotti pettymyksen Karjalassa

Karjalan asukkaista 4 478 kiel-
täytyi osallistumisesta lokakuu-
sa pidettyyn väestönlaskentaan.
Lisäksi 13 759 asukasta ei ollut
kotona laskennan aikana. Perus-
tiedot kielitäytyneistä ja poissa-
olevista saatiin paikallisilta hal-
lintoelimiltä.

Hallintoelimet antoivat tieto-
ja ihmisten ikä- ja sukupuoli-
kaumasta. Kansallisuus-, koulu-
tus- ja toimeentulolähteet jäivät
selvittämättä. Venäjän tilasto-
hallinnon Karjalan osaston pääl-

likön Sergei Vasiljevin mukaan
puutteellisten tietojen vuoksi ei
pystytty saamaan monipuolista
kuvaa väestön sosiaalisesta ja ta-
loudellisesta asemasta.

– Suurin osa asukkaista ei ollut ko-
tona päiväsaikaan ja vaikka olisi-
kin, ei välttämättä olisi avannut
ovea vieraille. Ihmiset eivät halun-
neet paljastaa kaikkia tietoja. Jot-
kut jättivät koulutus- ja tulotau-
tansa kertomatta, ja siihen heillä
on toki oikeus, Vasiljev sanoo.
Venäjän lainsäädännöstä puuttuu
pykälä, joka pakottaisi kansalaisia
osallistumaan väestönlaskentaan.
(Karjalan Sanomat)

Petroskoin neuvontapistettä luullaan työnvälitystoimistoksi

Suomen työ- ja elinkeinomi-
nisteriö avasi lokakuun lopussa
yhteistyössä Karjalan tasavallan
työministeriön kanssa Petros-
koihin neuvontapisteen, jonka
tarkoituksena on edistää työn-
tekijöiden ja opiskelijoiden liik-
kuvuutta Itä-Suomen ja Karjalan
tasavallan välillä.

Neuvontapistettä luullaan vir-
heellisesti työnvälitystoimistoksi.
Sama kysymys toistuu jatkuvasti:
mistä saisin työpaikan Suo-
mesta? Toimisto ei kuitenkaan
välitä työpaikkoja vaan neuvoo,
miten ihmiset voivat itse etsiä
tietoa avoimena olevista työ- tai
opiskelupaikoista Suomessa.

Toimiston neuvojan Anna Logi-
novan mukaan toimistossa on
vierailut paljon sellaisia ihmisiä,
joilla ei ole realistisia mahdolli-
suuksia lähteä Suomen työmark-
kinoille.

Opiskelupaikkaa haluavan on
osattava ainakin englantia ja
työelämässä pärjää Suomessa
vain suomen kielellä. Monelta
puuttuu myös koulutus.
Neuvontapiste-hanke on osa
Suomen ulkoasiainministeriön

lähialueyhteistyötä ja saa Suo-
men valtion lähialuerahoitusta.

Tämän vuoden kuluessa on
tavoitteena sisällyttää se osaksi
normaalia viranomaisyhteistyötä.
Neuvontapisteen tavoitteena on
lähialueyhteistyön toimintaohjel-
man mukaisesti tulla sellaiseksi
mekanismiksi, joka helpottaa
työvoiman liikkuvuutta Suomen
ja Luoteis-Venäjän välillä. Neu-
vontapiste toimii tiedottavana
kanavana, joka pyrkii karsimaan
asiatonta huhuihin perustuvaa
tietoa, ihmisten hyväksikäyttöä
ja tiedon myymistä.

Neuvontaa tarvitaan erityises-
ti asiallisen ja oikean tiedon saa-
miseksi Suomen työmarkkinoista
ja yleensä työelämästä. Toisaal-
ta myös suomalaiset työnantajat
tarvitsevat tietoa työvoiman han-
kinnasta Venäjältä. Lisäksi kasva-
van taloudellisen yhteistyön myö-
tä Venäjän lähialueilla toimivat
tai sinne toimintaa suunnittelevat
suomalaiset yritykset tarvitsevat
oikeaa tietoa Venäjän työmarkki-
noista, työvoiman hankinnasta ja
koulutuksesta.

Koko perheen yhteinen KALEVALA- PRUASNIEKKA

sunnuntaina 27.2. klo 13–17
Nordenskiöldinkatu 1, Helsinki

*Itkuvirret innoittivat eepokseen,
vuosisatojen perinne
RUNOLAULU
ja sen uusi tuleminen
on ajankohtaista
– mistä olemme tulleet,
mihin olemme menossa?*

TALO TÄYNNÄ TAPAHTUMIA

- Runolaulu kulttuurin ja kielen ylläpitäjänä,
MuT Pekka Huttu-Hiltunen esitelmöi
- Matkalla Kalevalaan. Kuoppaiset tiet ja Karjalan
laulajamummit uuden kilpalaulun kiidättäjinä,
Petri Niikon multimediaesityksiä
- Vienankarjalainen joiku,
MuT Maari Kallberg esitelmöi
- Karjalan tasavallan kulttuuriministeri Jelena
Bogdanova ja Petroskoin musiikkopiston johtaja
Julia Krylova tuovat tuoreita karjalaisterveisiä
- Kirjailija- ja kääntäjävieraat kertovat kirjoistaan
ja signeeraavat niitä kirjamyynnissä
- Karjalan suomenkielinen tv- ja radiotoimitus
esittää tasatunnein monipuolista ohjelmistoaan
- Ohjelmaa lapsille: mm. kanteleensoiton opetusta
- Kalevala-kuvanäyttely
- Kahvilassa piirakkamestareiden tekemiä
karjalaisia piirakoita (myös mukaan)

TERVETULOA – VAPAA SISÄÄNPÄÄSY!

Katso tarkemmat ohjelmätiedot: <http://fin.rs.gov.ru> ja
www.karjalansivistysseura.fi > Ajankohtaista-osiosta.

www.karjalansivistysseura.fi

Tapahtuman
järjestävät:

Karjalan Kielen Seura r.y.

www.karjalankielenseura.fi

VENÄJÄN TIEDE JA KULTTUURIKESKUS

<http://fin.rs.gov.ru>

Tervetuloa Heimopäiville

Rovaniemelle 9.–10.4.2011

Kaksipäiväinen heimotapahtuma, Rovaniemen kaupungintalon tiloissa Hallituskatu 7 ja ympäristössä on täynnä iloista karjalaista ohjelmaa:

LAUANTAINA 9.4.

- klo 12.00 Kyykän näytösottelu
- klo 14.00 Alaosastojen, yhteistoimintayhdistysten ja sukuseurojen tapaamiset
- klo 15.00 Runolaulu kulttuurisena kommunikaationa -esitelmä, MuT Pekka Huttu-Hiltunen, Runolaulu-Akatemia
- klo 16.30 Karjalan Sivistysseura ry:n 105. vuosikokous
- klo 18.00 Vigilia
- klo 19.00 Päivän päättyessä vietämme rentoa, yhteistä karjalaista tee- ja tarina-iltaa, jossa Aurinkonkehrä -lapsiryhmä Vuokkiniemestä opettajineen esittävät lauluja tanssiesityksiä

SUNNUNTAINA 10.4.

- klo 10.00 Liturgia ja messu
- klo 11.30 alkaen nautimme maittavan heimomurkinan
- klo 13.00 Karjalainen heimojuhla; tervehdyksiä, monipuolista ohjelmaa, yhteislaulua, juhlaesitelmä; musiikin tohtori Pekka Huttu-Hiltunen, Runolaulu-Akatemia
- klo 15.00 Päätössanat

Valokuvanäyttely, Marianne Stelander: I. K. Inhan jalanjäljillä Viennassa.

Kirja- ja äänitemyynti, kirjailijavierailijoita.

Koska ruokailu ja kahvi-/teetarjoilut järjestetään erikseen vain heimotapahtumaan osallistujille, tilauskeittiö tarvitsee ennakkoilmoittautumiset. Ilmoita samalla mahdollinen erikoisruokavalioidi. **Ilmoittautumiset ruokailuun 31.3.2011 mennessä** Karjalan Sivistysseuran toimistoon (09) 171 414 (ti ja to klo 10–15) tai toimisto@karjalansivistysseura.fi

Majoitusvaraukset heimojuhlaan osallistujille on tehty alla mainituista hotelleista. **Huonevaraukset** näistä kiintiöistä on tehtävä viimeistään **31.3.2011 mennessä**.

SOKOS HOTEL VAAKUNA ROVANIEMI, Koskikatu 4, puh. 020 1234 695, vaakuna.rovaniemi@sokoshotels.fi
www.sokoshotels.fi/hotellit/rovaniemi Hinnat: € 68/1hh/vrk ja € 83/2hh/vrk, varaustrunnus: heimopäivät

SCANDIC HOTEL ROVANIEMI, Koskikatu 23, puh. (016) 460 6000, rovaniemi@scandichotels.com
www.scandichotels.fi/hotels/countries/suomi/rovaniemi Hinnat: € 75/1hh/vrk ja € 90/2hh/vrk, varaustrunnus: heimopäivät

Lisätietoja ohjelmasta ja majoituspaketeista saat www.karjalansivistysseura.fi > Ajankohtaista

Kaikki karjalaiset ja karjalaisuuden ystävät ovat tervetulleita tilaisuuksiimme. Tulkua tervehdenä!

KARJALAN SIVISTYSSEURA ry
- Järjestelytoimikunta -

Opiskeluapurahaa maksettiin 127:lle

Viime vuoden opiskeluapurahat sekä Säätiö Väinölän etä Karjalan Sivistysseuran osalta maksettiin joulukuun loppuun mennessä. Hakemuksia tuli taas entistä enemmän. Kun maassa vallitsee edelleen melko heikko taloudellinen tilanne, meidänkin sijoitustemme tuotto on ollut niukkaa. Tästä johtuen pystyimme antamaan apurahan vain osalle hakijoista.

Saamatta jäivät esimerkiksi sellaiset, joiden hakemus oli puutteellinen, tuli myöhässä tai jotka olivat saaneet apurahan hiljattain. Kuitenkin annoimme rahaa kaikkiaan 127:lle opiskelijalle. Lisäksi kaikille Petroskoin yliopistoissa karjalan kieltä opiskeleville nuorille annettiin apuraha. Kaikille apurahaa saaneille on kirjeitse ilmoitettu myönteisestä päätöksestä.

Olemme saaneet ilahduttavaa palautetta apurahaa saa-

neilta. Monet kertovat, mihin raha on käytetty ja että se on ollut heille suureksi avuksi. Jotkut kertovat menestyneensä opinnoissaan hyvin. Esimerkiksi Heli Lehtivuori väitteli viime kesänä tohtoriksi erinomaisin arvosanoin. Kiinnostavaa on kuulla nuorten Karjalaan liittyvistä harrastuksista ja siitä, että he arvostavat kuulumistaan jaloon karjalaiseen heimoon.

Vuoden 2011 apurahoista ilmoitetaan Karjalan Heimo-lehdessä ja yhteisöjemme kotisivuilla. Hakulomake ja -ohjeet löytyvät myös kotisivuilta.

I.H.

Oikaisu

Karjalan Heimon numerossa 11–12/2010 oli Andronoffien sukukirjasta kertovassa jutussa virheellinen kuvateksti. Kuvassa olivat Erkki Mitro ja Pekka Vaara, mutta ei Seppo Vaara.

VUOSIKOKOUSKUTSU

Karjalan Sivistysseura ry:n 105. vuosikokous pidetään lauantaina 9. päivänä huhtikuuta 2011 klo 16.30 Rovaniemellä Rovaniemen kaupungintalossa, Hallituskatu 7.

Kokouksessa käsitellään sääntöjen 11. §:n määräämät asiat.

Kokoukseen voivat osallistua kaikki Karjalan Sivistysseura ry:n jäsenet, jotka ovat maksaneet vuoden 2010 jäsenmaksun.

Tervetuloa!

KARJALAN SIVISTYSSEURA ry
Hallitus

Karjalan Sivistysseura ry:n alaosaston **UHTUA-SEURAN** vuosikokous ja tapaaminen pidetään Karjalan Sivistysseuran Heimopäivien yhteydessä 09.04.2011 klo 14.00 Rovaniemellä kaupungintalon tiloissa, Hallituskatu 7. Tervetuloa!

Johtokunta

• PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Kari Kempainen

Uusi vuosi, uudet lupaukset ja odotukset...

Auta lasta oppimaan –projekti. Koirien Kalevala il-mestey joulukuun alussa vienankarjalaksi, kansalliseepoksen alkukielellä. Sitä myytiin parissa viikossa yli 400 kappaletta lahjoituksina ja ostettuina kappaleina. Seuramme kiittää nöyrästi upeasta tuestanne. Tätä lukiessa olemme myyneet jo yli 500 kirjaa.

Kielen elvytystyö jatkuu, eikä kirjassa ole viimeistä käyttö-päivää!

Brändiä rakentamaan. Viime vuoden marraskuun lopulla julkistettiin Suomi-maabrändityöryhmän raportti. Kun työryhmä aloitti työnsä vuonna 2008, pilkkakirveet olivat teräviä. Tehtävänanto ja mainosalan jargon eivät herättäneet odotuksia, vaan pikemminkin hilpeyttä. Nyt muutama kuu-kausi raportin julkistamisen jälkeen huomataan, että työ on koettu myönteiseksi. Saimme konkreettisia ehdotuksia ja pie-niä tehtäviä – itse kukin.

Brändi-termiä on vaikea avata nasevasti, mutta sillä tarkoi-tetaan tunnejälkiä tai mielle yhtymiä, jotka liittyvät johonkin yritykseen tai yhdistykseen, tuotteeseen tai maahan. Kielitoimiston sanakirjan mukaan brändi tarkoittaa tuote-merkkiä, yritystä, yhdistystä tai henkilöä, jolle on muun muassa markkinoinnin avulla luotu tai syntynyt laaja myönteisen tunnettuus.

”Brändäyksen idea on erottua muista. Kun olet samaa kuin muut, sinua ei edes huomata. Kun olet omintakeinen ja uniikki, sinut huomataan ja halutaan. Siksi absoluuttinen kyllä suoma-laisten luontosuhteelle, kaikelle kalevalaiselle ja muullekin kummalle suomalaismytologialle”, kirjoitti arvostettu semi-ootikko Vaula Norrena Suomi-maabrändityöryhmän raportin julkistamisen yhteydessä.

Seuramme brändin rakentaminen alkoi jo 1906 – ja jatkuu edelleen. Vuonna 1926 saimme Bruno Tuukkasen piirtämän bränditunnuksen, merkkimme, jota olemme ryhtyneet vuo-desta 2009 entistä aktiivisemmin käyttämään – erottuaksem-me muista, tullaksemme huomatuiksi ja halutuiksi, myös ar-vostettuina asiantuntijoina ja yhteistyökumppaneina. Eikä ainoastaan merkin käyttöä lisäämällä, vaan toimimalla aktii-visesti, uusia avauksia tehden ja toteuttaen – yhdessä teidän kansanne.

Suomi-maabrändiraportin viimeinen tehtävä oli suunnattu ulko-, työ- ja elinkeino- sekä opetus- ja kulttuuriministeriöil-le. Niitä vaadittiin parantamaan yhteistyötä, jotta eri osapuolien maabrändäys tehostuisi niin kotimaassa kuin muualla. Työkaluksi raportti tarjosi organisaatiota, josta tulisi brändäyksen asiantuntija.

Voisimmeko me brändätä itseämme erottuaksemme karja-lan kielen ja kulttuurin todellisina asiantuntijaosaajina minis-teriöiden tulevaisuuden organisaatioissa?

Tehtävä: älä kuole kahdesti. Rohkenen antaa teille hy-vät seuramme jäsenet ja lukijat, Suomi-maabrändiraportin innoittamana tehtävän, jonka aiheesta kirjoitin tällä palstal-la aiemmin (n:o 5-6/2010).

Lainaan ranskalaista taiteilija Christian Botanskia, joka vuonna 1998 sanoi: ”Olet kuollut kahdesti silloin, kun lak-kaat hengittämästä ja toisen kerran, kun kukaan ei tunnista sinua enää valokuvasta.”

Kuinka oikeassa hän olikaan, sen jokainen meistä tietää, joka on omia tai perittyjä perhealbumeitaan tai ”kuvaken-kälaatikoitaan” selaillut. Tätä Botanskin ajatusta voi soveltaa henkilökuvien lisäksi maisema-, paikka- tai esinekuviin.

Ota tämä tehtävä itsellesi, läheistesi ja sukusi kanssa, tä-män vuoden projektiksi: inventoikaa kuvat, merkitkää nimet, paikat, vuosiluvut, päivämäärät – näin rakentuu suvustanne brändikuva, joka kantaa ja kannattelee teitä po-sitiivisesti erottuvina tulevaisuuteen. Ja jonain päivänä se on oleva osa koko heimokuntamme brändikuvaa.

Karjalan Sivistysseuran yli 4 000 kuvan kuva-arkisto tal-lennetaan kahteen eri tallenneformaattiin: lowres-kuviksi (netti-, näyttö- ja selailukäyttö) ja hires-kuviksi (paino-ori-ginaalikäyttö). Eikä ainoastaan tallenneta, vaan samassa yh-teydessä kuvat tekstitetään ja ryhmitellään erilaisiksi haku-sanatiedoiksi, jotka helpottavat jatkossa arkistokäyttöä. Kun tallennusurakka on valmis, kuvaoriginaalit siirretään Kansallisarkistoon.

Jäsentietojen päivitys. Tämän lehden välissä on loma-ke, jonka avulla päivitämme jäsenistömme tausta- ja yhteys-tiedot. Tiedot voit lähettää myös nettisivuillamme (> Ajan-kohtaista-osio) olevan lomakkeen avulla. On tärkeää, että jokainen seuramme jäsen täyttää ja toimittaa omat päivate-tyt tietonsa KSS:n toimistoon, siten saamme yhteydenpidon teille kaikille entistä sujuvammaksi, tämän päivän tekniikoita hyödyntäen.

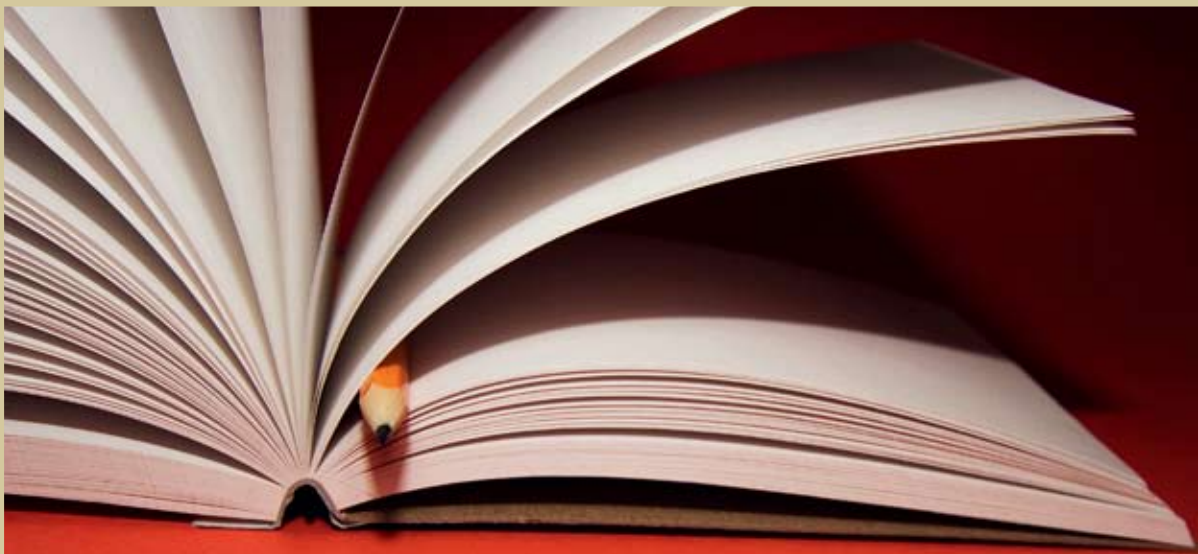
Kalevala-pruasniekka 27.2. Helsingissä. Karjalan Si-vistysseura, Karjalan Kielen Seura ja Venäjän tiede- ja kult-tuurikeskus ovat taas yhdessä järjestäneet VTKK:n (Nor-denskiöldinkatu 1) talon täyteen koko perheelle tarkoitettu tapahtumia ja toimintaa. Tervetuloa, vapaa pääsy!

Heimopäivät ja vuosikokous Rovaniemellä. Rova-niemelle kannattaa lähteä ja varata vaikka pari päivää enem-män aikaa perilläoloon, nauttia tarjonnasta, talvi- ja kesäse-songin välisestä hintaedusta. Tulkua tervehenä!

KARI KEMPPINEN
puheenjohtaja

SÄÄTIÖ VÄINÖLÄ

Säätiö Väinölä on perustettu 1945. Sen tarkoituksena on erityisesti tukea karjalaista syntyperää olevia lahjakkaita opiskelijoita heidän opinnoissaan antamalla apurahoja ja edistämällä myös karjalaisen kulttuurin henkisiä ja taloudellisia tavoitteita.

- Säätiön toiminnan painopistealueena on Vienan Karjala.
- Säätiö Väinölä on viime aikoina jakanut varojensa tuotosta vuosittain apurahoja 20.000 – 40.000 euroa.
- Säätiön hallituksen jäsenille ei makseta tehtävästä palkkaa tai palkkiota.

Karjalainen kulttuuri ja opiskelijat

Tiesitkö, että Säätiö Väinölä on kymmenen viimeisen vuoden aikana tukenut opiskelijoita ja karjalaista kulttuuria yli 200.000 eurolla! Säätiön lähihistorian aikana opiskelija-apurahoja on myönnetty useille sadoille opiskelijoille, mikä on auttanut heitä suorittamaan perus- ja jatkotutkintoja Suomessa ja ulkomailla.

Lisätietoa toiminnastamme osoitteessa www.saatiiovainola.fi.

 SÄÄTIÖ VÄINÖLÄ

